

Pärnu linna ja maakonna raamatukogude aastaaruanne 2016

Tabel 1

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.12.15)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Pärnumaa	84 534	19	42	2	44
Pärnu linn	40 911		1	2	3

1. Põhilised tegevussuunad

2016. aasta oli merekultuuri aasta. Enamus Pärnumaa raamatukogusid korraldas sel puhul palju erinevaid kohtumisi, üritusi, näitusi ja raamatuväljapanekuid erinevas vanuses raamatukogu kasutajatele.

Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonnas tähistati merekultuuriaastat otsimismänguga „Kalad tulid raamatukokku“. Iga tubli otsija osales mereloteriis ja vaadata sai suurt raamatunäitust. Mängida sai kivitruulli ehk teisisõnu merekividest trips-traps-trulli laduda või siis täringut veeretades Eesti tuletornide juurest läbi kihutada. Kõige enam tehti merekultuuri aastal erinevaid raamatunäitusi.

Sauga raamatukogu koos Avatud Noortekeskusega viis läbi projekti „Igaühest võib saada merekaru“, kus noored said tutvuda erinevate meresõiduvõimalustega (purjetamine, meresüsta- ja kajakisõit) ja mereajalooga Lennusadamas.

Toris toimus folklooripäev „Meri meie õue all“, mille vahetekstid koostas ja päeva juhtis raamatukogu juhataja.

Pärnu linna ja maakonna raamatukoguhoidjate seminarilaager toimus seekord Kihnus ja teemaks oli „21. sajandi raamatukoguhoidja: näoga mere poole (avatud kõigele uuele!)“. Laagrimuljetest koostas Surju raamatukogu juhataja fotonäituse „Kolleegidega üle mere Kihnu saarel“.

Keskraamatukogu sünnipäeval kogunesid raamatukokku endised kolleegid linnast ja maakonnast. Kokkusaamine õnnestus ja ühiselt otsustati kohtuda iga aasta kevadel.

Väga populaarseks osutus keskraamatukogu ilukirjanduse osakonna algatatud lugemisprogramm „Lugemine on privileeg“, mille nimekirjas on 25 teemat. Kui lugeja on läbi lugenud vähemalt 10 erinevasse teemasse sobivat raamatut, osaleb ta voldiku tagastamise korral auhinnaloosis. Programm lõpeb mais 2017.

Hästi võeti vastu soovitusnimekirjad noortele ja teemanimekirjad teabekirjanduse osakonnas.

Kaks aastat tagasi hakkasime rohkem noortekirjandust esile tooma. 2016. aastast on suurenenud noorte lugemishuvi ja raamatukogu külastamine.

2016. aastal osales Pärnu Keskraamatukogu esmakordselt Pärnu noorte ja laste suvetegevuse ning huvihariduse messil, kus tutvustati lasteosakonna tegemisi.

Esmakordselt kaasasime oma tegevusse vabatahtlikke – vabatahtlik Triinu Klaus viis kord kuus lasteosakonnas läbi Karukäpaklubi, kus algklasside lapsed said meisterdada. Kaia Metsaalt aitas läbi viia arvutikoolitusi senioritele.

2016. aasta juunis sai rahastuse NordPlus projekt "Feel better with a book: reading for wellbeing in old age", milles osaleb ka Pärnu Keskraamatukogu.

2016. aastast on Pärnu Keskraamatukogu ERÜ toetajaliige.

Juubeleid tähistasid Treimani – 95, Häädemeeste – 90, Suurejõe – 60

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud:

Pärnu linna volikogu muutis raamatukogu põhimäärust nii, et osakonnad ei ole enam loeteluna, muudeti ka nõukogu töökorraldust.

Täiendati tasuliste teenuste hinnakirja. Keskraamatukogus on võimalus teha värvilist väljatrükki,

koopiat, lamineerida, müüa raamatukogu meeneid ja väljaandeid.

2016. aasta sügisest on Tori valla kahel raamatukogul (Tori ja Jõesuu) ühtne juhtimine. Aruandlus on veel eraldi, kuid uus eelarve juba ühine. Jõesuu raamatukogust saab arengukava alusel Tori raamatukogu filiaal, mis on avatud 2 korda nädalas (koosseis 0,6). Juriidiline ühendamine sõltub ilmselt haldusreformi käigus tekkivatest muutustest.

Alates 1.02.16 on Häädemeeste raamatukogul uus direktor ja septembrist on valla neljal raamatukogul (Kabli, Massiaru, Treimani, Häädemeeste) ühine direktor. Valla teiste raamatukogude juhid said ettepaneku jätkata raamatukoguhoidjana. Dokumentide vormistamine, käskkirjade ja korralduste koostamine on nüüd direktori ülesanne, varem tegeles sellega vallaametnik. Alates oktoobrikuust on Häädemeeste raamatukogu avatud kuus päeva nädalas varasema viie päeva asemel. Suvel on raamatukogu avatud viiel päeval nädalas. Kabli ja Treimani raamatukogu töökorraldus ei muutunud, Massiaru raamatukogu lahtiolekuaega lühendati. Kehtima hakkas uus raamatukogu põhimäärus.

Häädemeestel moodustati uus kuueliikmeline raamatukogu nõukogu, kuhu igast piirkonnast kuulub üks esindaja.

Muudeti Suigu raamatukogu juhataja töökorraldust ja töölepingu järgi on Suigu raamatukogul, seltsimajal ja Are valla sotsiaalmajal üks juhataja.

Enamus külaraamatukogusid ütleb, et kui raamatukogul nõukogu on, käiakse koos vastavalt vajadusele. Rohkem saadakse abi ja toetust valla kultuurinõunikult, tihti arutatakse küsimusi kultuurikomisjonis

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.15. €	Seisuga 31.12.16 €	Muutus %
Eelarve kokku	1643.588	1720.383	4,5%
sh keskraamatukogu	787.201	841.840	6,5%
Personalikulu	970.882	1048.486	7,5%
sh keskraamatukogu	464.400	516.200	7,4%
Komplekteerimiskulu	329.261	343.250	4,1%
sh KOV-lt	180.416	190.851	5,5%
sh riigilt	148.794	152.350	2,4%
sh keskraamatukogu	138.058	145.060	4,8%
sh KOV-lt	66.358	145.060	7,5%
sh riigilt	71.700	73.360	2,3%
Infotehnoloogiakulu	41.211	44.063	6,5%
sh keskraamatukogu	5.392	6.144	12,3%

2.3 Projektid

Tabel 3

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Noorsooprojekt „Kohtume raamatukogus! Vol.2” (KRK) Pärnu Linnavalitsus	01.01.- 30.05.2016	450€	950€
Pisipõnni sõnaring Mürakarukoolis (KRK)	06.01.- 31.12.2016	210€	790€

Hasartmängumaksu Nõukogu			
21. saj. raamatukoguhoidja - näoga mere poole (avatud kõigele uuele)! Kultuuriministeerium: Raamatukogude arendamine (KRK)	02.05- 20.06.2016	656€	3082€
Treimani - „Südasuvi rannakülas“ ja Treimani raamatusõprade päev (Treimani raamatukogu) Kohaliku omaalgatuse programm	juuli 2016	150€	400€
Sauga- „Igaühest võib saada merekaru“ (Sauga raamatukogu) Eesti Noorsootöö Keskus	märts – detsember 2016	1693€	2143€

Noorsooprojekti eesmärgiks oli pakkuda mänguliselt õpilastele juhiseid infootsingu teostamiseks kasutades oma nutiseadmeid, tihendada koostööd raamatukogu, koolide ja teiste kultuuriasutuste vahel, tutvustada raamatukogu kui kultuurikeskust.

Sihtgrupiks olid linna- ja maakonna koolide 5.-9. klasside õpilased. Selline projekt on vajalik, et tuua põhikooli õpilasi rohkem raamatukokku, et süvendada nende lugemis- ja infokirjaoskust. Kohtumised huvitavate inimestega laiendavad noorte maailmapilti ning annavad ka olulisi kultuurilisi teadmisi. Projekti raames kohtus Pärnu linna ja maakonna 9. klasside õpilastega muusik, kirjanik, poliitik, riigikogu liige (kohtumine toimus aprillis) Mihkel Raud.

Raamatukogude arendamise programmist projektile “21. saj. raamatukoguhoidja: näoga mere poole (avatud kõigele uuele)!” toetust saanud Pärnu ja Pärnumaa raamatukoguhoidjatele toimunud Kihnu seminarlaagris sai tutvuda Kihnu saare, sealse kultuurielu ja raamatukoguga ning osaleda Kaie Holmi ja Triinu Seppami (Tallinna Keskraamatukogu) läbiviidud praktilises töötoas „Milline peab olema 21. sajandi raamatukogu?“. Elav arutelu suunas raamatukoguhoidjaid mõtlema teemale laiemalt ja analüüsima oma raamatukogu teenuseid ja tegevusi. Kohtumisel Pärnu Postimehe ajakirjaniku Enn Hallikuga kuulasime lugusid keerulistel aegadel sünnimaalt lahkunud eestlastest.

Projekti „Igaühest võib saada merekaru“ raames said Sauga noored tutvuda erinevate meresõiduvõimalustega (purjetamine, meresüsta- ja kajakisõit) ja mereajalooga Lennusadamas. Manija saarel tutvuti hülgepüügitraditsiooniga. Saadi teadmisi mereohutusest, omandati purjetamis- ja meeskonnatöö oskusi. Öölugemise külalise Juhani Püttsepaga lahendati mereteemalisi ülesandeid. Projekti tegevused on soodustanud noorte lugemist - lastele ja noortele laenutatud trükiste arv on kasvanud.

Pärnu Keskraamatukogu on Eestipoolne projektpartner NordPlus projektis "Feel better with a book: reading for wellbeing in old age". Projekti eestvedaja on Leedust Utena raamatukogu ja Vilniuse regiooni raamatukoguhoidjate ühing. Aastane projekt kestab juulist 2016. – juunini 2017. Projekti raames toimub 4 projektikohtumist erinevate partnerite juures (Eesti, Leedu, Rootsi ja Läti), kus omandatakse kogemusi vanemate inimeste lugemisharjumuste toetamiseks ja julgustamiseks ning koostööks raamatukogude ja hoolekandeesutuste vahel. Selline projekt on väga hea võimalus omandada rahvusvahelisi kogemusi ja näha, kuidas töötavad raamatukogud teistes riikides.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Pärnu Linnavalitsuse korraldusega 18. aprillist 2016 kehtestati Pärnu Keskraamatukogu uus koosseis.

Kahe raamatukoguhoidja töökohustuste muutusega muudeti nende ametinimetust – juhtiv spetsialist ilukirjanduse osakonnas ja teabekirjanduse osakonnas. Seoses garderoobiala ümberkujundamisega koondati 2 garderoobitöötajat.

Teabekirjanduse osakonda võeti tööle üks uus töötaja ja ühe raamatukoguhoidja töökoormust

vähendati (nüüd 0,65).

1. jaanuarist vähendati Audru valla viies raamatukogus koosseisu. Kui enim töötasid raamatukoguhoidjad täiskoormusega, siis nüüd on nende koormus 0,68 ja lahtiolekuage vähendati 22 tunnini nädalas. Põhjuseks pidevalt vähenev raamatukogu kasutajate arv.

Suigu raamatukogus muutusid lahtiolekuajad kaks korda. Põhjuseks töö iseloomu muutus ja vastutusala laienemine ja vallavalitsuse palve, et võimaldada lastel mugavamalt raamatukogu teenuseid kasutada ja seltsimajas aega veeta. Raamatukogu juhataja väitel teine muutus lahtiolekuageades ei ole end õigustanud. Vallavalitsusega tuleb uuesti läbirääkida, et lahtiolekuage korrigeerida nii, et raamatukoguteenus oleks piisavalt laiale seltskonnale sobival ajal kättesaadav.

Allikukivi raamatukogu lahtiolekuajad muutusid kasutajasõbralikumaks – raamatukogu on õhtuti kauem lahti.

Tõstamaal on suvel juhatajat puhkuse ajal asendamas õpilasmaleva neiud, kes on läbinud URRAMI töötajarakenduse koolituse, et saaks laenutused vormistatud ja otsingud teostatud. Samuti on olemas asendaja nendeks perioodideks, mil juhataja on Tartu Ülikooli avatud ülikoolis õppimas.

Sindi linna-, Audru valla- ja Vändra alevi raamatukogus viidi läbi raamatukogu töökeskkonna riskianalüüs ning sellest johtuvalt vormistati vajalikud dokumendid ja ohutusjuhendid.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

Täiendkoolitused on sel aastal olnud tõhusad, vajalikud ja arendavad. 2016. aastal osaleti nii mitmelgi veebipõhisel koolitusel. Veebipõhised täiendkoolitused on hea võimalus osaleda koolitustel kodust lahkumata ja neist koolitustest saab osa suurem hulk töötajaid.

2 linna ja 2 maakonna raamatukoguhoidjat läbisid oktoobrist detsembrini toimunud e-kursuse "Infopädevuse alused", TÜ veebikoolituse Moodle keskkonnas. Osalejad ütlesid, et kursus oli sisukas ja kasulik, kuna sisaldas ka praktilist osa teooria kõrval. E-kursusel „Dokumendi- ja arhiivihaldus infoajastul“ osales 1 inimene.

2 raamatukoguhoidjat osales TÜ veebikoolitusel „Korrektne eesti keel igapäevases asjaajamises.“

17. oktoobril ja 7. novembril toimusid rahvusraamatukogu korraldatud veebiseminarid "DIGAR – Eesti ajalugu, kirjandus ja kultuur digitaalarhiivis" ja "Portaal DIGARi Eesti ajalehed". Korraldasime nende ühisvaatamise ja -kuulamise Pärnu Keskraamatukogu saalis, mõlemal päeval said seminarist osa 12 töötajat. Maakonnaraamatukogudest osales Vihtra raamatukogu.

3 raamatukoguhoidjat osales raamatute parandamise kursusel – kursused olid osalejate sõnul väga kasulikud ja inspireerivad, soetasime keskraamatukokku spetsiaalsed vahendid ja seadsime sisse raamatute parandamise töölauda.

Rahvaraamatukogude seminarlaagris Põlvamaal käis 2 inimest ja näituste koostamise ja korraldamise koolitusel 1 inimene. 4 inimest osales Tervishoiumuuseumis ERÜ ja Muuseumiühingu ühiskoolitusel „Näitus kui muuseumi edu pant – muuseumidelt raamatukogudele“.

Koolitustel kirjandusest osales 3 inimest (Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorum, algupärase lastekirjanduse päev).

Erialapäevadel osales 3 inimest (A. Sibula erialapäev ja ELNET juubelikonverents).

Keskraamatukogule on maakonnaraamatukogude erialane nõustamine igapäevane. Nõu küsitakse URRAMI ja kogude korrastamise kohta.

Rahvaraamatukogude suveakadeemias osales 2 raamatukoguhoidjat, maaraamatukoguhoidjate suvelaagris 3 inimest.

Teabepäeval „Aitan lapsi raamatute juurde“ osales 11 Pärnumaa raamatukoguhoidjat.

Töötervishoiu, tööohutusalase ja esmaabi täiendõppel 10 raamatukoguhoidjat.

1 raamatukoguhoidja osales koolitusel „Kool lastekirjanduses, lastekirjandus koolis“.

Kogemuste tuuril O. Lutsu nim. Tartu linnaraamatukogus ja Lääne Maakonna keskraamatukogu lasteosakonnas käis 6 lasteraamatukoguhoidjat. Lastetöö alasel koolitusel „Kuidas laps raamatu lehitsejast lugejaks areneb“ osales 3 inimest. Populaarseks osutus ka Pärnu muuseumi loengusari

“Pärnu ja Pärnumaa ajaloo uurimisest”, millel osales 5 raamatukoguhoidjat.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused:

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
29.01.16	Fantaasia- ja ulmekirjandus	K.Haavandi	4h	56/18	65€
29.04.16	Psühholoogia; motivatsioon; erialaoskused; meeskonnatöö	J.Kangur Andras	6h	62/18	tasuta
30.09.16	Psühholoogia; eneseanalüüs	K.Kastepöld - Tõrs	4h	67/18	300€
28.10.16	Tervislik toitumine	A. Levin	2h	47/15	250€
25.11.16	Korrektne emakeel	M. Krinal	2h	54/14	100€
26.02.16	Pernova Loodusmaja – huviharidus; Pärnu uued asutused			56/12	252€
25-26.05.16	Kihnu kultuur; ajalugu; meeskonnatöö; raamatukoguteenused	K. Holm T. Seppam		31/9	3082€
26.-27.08.16	Ida – Virumaa kultuur; raamatukogud			38/12	1000€
11.12.16	ERM – eesti ajalugu; kultuurilugu			58/17	620€

Koolituse teemad olid ka seekord huvitavad ja motiveerivad. Väga vajalikud on sellised motivatsioonikoolitused, mille viisid läbi Jaanus Kangur ja Kaia Kastepöld-Tõrs. Aeg-ajalt on oluline, et keegi julgustaks ja innustaks.

Olulised olid ka väljasõidukoolitused, kus tutvuti erinevate piirkondade raamatukogudega ja kultuuriväärtustega ning veedeti ühiselt aega.

Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitustel arendati järgmisi kutsestandardi kompetentse: meeskonnas töötamine, oskused toimetulekuks keerulistes situatsioonides (A5-töoks vajalikud isikuomadused; B2.4-lugejateenindus); motiveeritud kollektiiv (A5; A2); töötajad tunnevad kirjandust (B.2.4) (lugejateenindus); oskus turundada teenuseid (A.2.4.3)

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Krista Visas keskraamatukogust osales Birštonas Põhja- ja Baltimaade raamatukoguhoidjate konverentsil ettekandega “The Public Libraries, the Lighthouses to Digitally Literate Society”.

Septembris osales Krista Visas Helsingi linnaraamatukogu korraldatud rahvusvahelisel konverentsil

“Reshape – Designing the future library”. Tema ettekande teemaks oli “ID Card – the Key to Digital World”.

Maikuus Pärnu Keskraamatukogus toimunud III ERÜ mõttetalgutel “Postdigitaalne raamatukogu – paradigma muutus” oli teemalaua “Kuidas pöörata haldusreform enda kasuks” üheks juhiks Krista Visas.

Pärnu lasteaiaõpetajate tegevuspäeval esines loenguga Pärnu Keskraamatukogu lasteteenindusest ja lastekirjandusest Signe Peeker.

Pärnu Rotary klubis esines Ene Roost ettekandega “Raamatukogu muusikaosakond ja mida sealt seest leida võib”.

Vändra Gümnaasiumis karjäärpäeval esines 2. ja 6. klassile raamatukogu direktor ettekandega raamatukoguhoidja tööst.

Tori raamatukogu juhataja viis töö- ja puhkelaagri lastele läbi giidikoolituse „Tunnen ja jutustan...” ja TÕN -i raames loengu „Torilase toidusedel“.

Kilingi-Nõmme linnapäevadel toimus kodulooline ringsõit „Saarde kihelkonna mõisad” ja Woltveti mõisa tutvustamine Von Stryki suguvõsa järeltulijatele, mille korraldajaks ja läbiviijaks oli Allikukivi raamatukogu juhataja Tiina Kuum.

Ettekandega “Heljo Mänd on vahva kirjanik” esinesid Sindi gümnaasiumi 1.- 4. klasside õpilastele, lasteaia lastele (188) ja õpetajatele (24) Sindi Linnaraamatukogu vanemraamatukoguhoidja Rita Raudsepp ja direktor Ene Michelis.

Aruvälja rahvamaja 70. juubeliüritusel tegi Malle Kiis ettekande „Aruvälja rahvamaja ajalugu“.

Raamatu “Ristiküla – killuke Eestimaad: On kallid mulle kodupaik...” kaasautor, Surju raamatukogu juhataja Riita Lillemets andis eakate päeval Surju rahvamajas ülevaate raamatu saamisloost.

Urge raamatukogu juhataja esines kodulooteemalise ettekandega vabariigi aastapäeva tähistamise üritusel Sauga vallas ja vestles kodulootööst TRE raadio „Pärnumaa Omavalitsuste Liidu pooltunnis”.

Massiaru raamatukogu juhataja andis Häädemeeste koduloomuuseumis ülevaate Urissaare õigeusu kiriku loost 1920-2000.

Pärnu Keskraamatukogu turundusjuht Krista Visas ja Sauga raamatukogu juhataja Piia Salundi on ERÜ juhatuse liikmed, Visas aseesimees. Nii Salundi kui Visas osalesid ERÜ visioonidokumendi „21. sajandi raamatukogu” ja „Rahvaraamatukogude teenuse kvaliteedi hindamise mudeli” koostamise töörühmas.

Tootsi raamatukogu juhataja on valla volikogu eelarve- ja sotsiaalkomisjon liige.

Allikukivi raamatukogu juhataja kuulub Saarde valla kultuurikomisjoni.

Sauga raamatukogu juhataja on Sauga valla ajalehe ja kodulehe toimetaja, valla Facebooki konto administraator. Sauga ja Urge raamatukogude juhatajad kuuluvad valla humanitaarkomisjoni.

Pärnu-Jaagupi raamatukogu juhataja Ester Kerge on Eesti Kodu-uurimise Seltsi juhatuses ja juhib Pärnumaa osakonna tööd.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Marge Päästel Tõstamaa raamatukogust jätkab õpinguid Tartu Ülikoolis infokorralduse eriala bakalaauruseõppes.

Birgit Pere Tõhela raamatukogust omandab teadmisi TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias. Erialaks päranditehnoloogia: rahvuslik tekstiil.

Võidula rahvamaja ja raamatukogu juhatajale Lea Toomile omistati kultuurikorraldaja kutsetunnistus 6. tase (valitud kompetentsidega: kultuuriprojektide juhtimine ja organisatsioon).

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Täiskasvanud Õppija Nädala raames omistati Pärnu Keskraamatukogule Aasta raamatukogu tiitel.

Signe Peeker – EV Kultuuriministeeriumi tänukiri seoses 50. sünnipäevaga;

Lenna Eliste – EV Kultuuriministeeriumi tänukiri seoses 65. sünnipäevaga;

Aili Luik – Aasta maaraamatukoguhoidja 2016 nominent, Pärnumaa aasta maaraamatukoguhoidja 2016;
 Marina Jantson – Hea Kolleeg 2016, Pärnu Keskraamatukogu kolleegipreemia;
 Heda Piiriste – Infotark 2016, Pärnu Keskraamatukogu kolleegipreemia;
 Pärnu Keskraamatukogu tänukiri pikaajalise töö eest raamatukogus:
 Tiiu Vodja (Pärnu Keskraamatukogu) – 45 tööaastat;
 Heinike Sinijärv, Hiie Post (Pärnu Keskraamatukogu), Terje Roseniit (Lõpe), Signe Tetsmann (Saulepi) – 35 tööaastat;
 Malle Koger (Pärnu Keskraamatukogu), Evi Laarents(Treimani) – 30 tööaastat;
 Ilme Miilimaa (Pärnu Keskraamatukogu) – 20 tööaastat;
 Liivia Koolme – Sauga valla teenetemärk aktiivse kodulootöö eest;
 Malle Pajo – Are Kooli kingitus ja tänukiri „Mitmete õppetööd rikastavate ülekoolliste kirjandusalaste ürituste ja väga huvitavate raamatukogutundide läbiviimise eest”;
 Aita Puust – Tori valla tänukiri;
 Gerli Lehemets – Aasta hariduse sõber Pärnumaal, Aasta kooliraamatukoguhoidja 2016 nominent;
 Malle Kiis – tänukiri meeldiva ja tulemusrikka koostöö eest kultuuri edendamisel Audru vallas;
 Pille Ristimets – tänukiri meeldiva ja tulemusrikka koostöö eest kultuuri edendamisel Audru vallas;
 Riita Lillemets – Surju valla tänukiri tublile raamatukogu juhile, kodu-uurijale, raamatu „Ristiküla – killuke Eestimaad” autorile;
 Ülle Toomla – Tahkuranna vallavalitsuse tänukiri ja rahaline preemia valla heaks tehtud töö eest: viiendat hooaega mälumängumeeskonna koosseisus Tahku Tare mälumängu vedamise eest;
 Epp Kont – Pärnjõe kooli tänukiri ettelugemispäeva mõnusa läbiviimise eest;
 Piret Vainult – Audru muuseumi tänukiri seoses muuseumi 20. aastapäevaga;
 Helje Pulk – Tahkuranna valla Kultuuriinimene 2016;
 Piia Salundi – Sauga valla tänukiri kroonikaraamatu “Sauga vald 25” kaasautorluse eest;
 Evi Laarents – Häädemeeste vallavalitsuse tänukiri.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht.

Lisa 3

Pärnu Keskraamatukogus viidi läbi suure saali põrandakatte uuendamine; samuti uuendati põrandakatet muusikaosakonnas ja fuajees. Lasteosakonda, teabekirjanduse osakonda, Ranna raamatukokku osteti uut mööblit (kott-toolid, tugitoolid, lauad), et kujundada mugavaid lugemisalasid.

Uuel aastal on plaanis keskraamatukogu II korruse põrandakattevahetus.

Ranna haruraamatukogu ruumide seisukord on halb. 2018. aastal lõpeb senisel ruumide rentnikul leping ja linnavalitsus on hoone müüki pannud ning otsib Ranna raamatukogule uut asukohta. Kapitalseid ehitustöid praegustes ruumides seetõttu mõtet teha ei ole. Loodame, et 2018-2019. aastal on Ranna raamatukogul uued korralikud ja kaasaegsed ruumid.

Võib öelda, et Pärnumaa raamatukogude ruumid on heas seisukorras.

Kõige õnnetumas seisus on Saulepi raamatukogu. LEADER programmist loodeti saada rahastust Saulepi seltsimaja rekonstrueerimiseks, samas asub ka raamatukogu, kuid kahjuks jäädi ilma. 2017. a. kevadprogrammist üritatakse uuesti. Kui raamatukogu saaks alumisele korrusele, oleks ka eakatel ja puuetega inimestele parem juurdepääs raamatukogule.

Aruvälja raamatukogu saab 2017. aasta kevadel uued ruumid ehitatavasse külakeskusesse.

Vastavalt võimalusele on raamatukogudes vahetatud mööblit uuema vastu. Uued riulid said Sauga (7), Pärnjõe (25) ja Tori raamatukogu (7).

Kilingi-Nõmme raamatukogu sai lastele lugemislaua ja diivanikomplekti ning algklasside laste tarvis väiksemõdulisi toole ja laua.

Allikukivi sai kott-toolid lugemispessa ja tugitoolid lugejatele.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Pärnu Keskraamatukogus on liikumispuudega inimestele tagatud lugemisalasse juurdepääs, 2017. aastal on plaanis ehitada ka tõstuklift, millega ratastooliinimsed saaksid lihtsama juurdepääsu ka rippsaalis toimivatele üritustele. Ranna raamatukokku on liikumispuudega inimestel raskendatud juurdepääs.

Iseseisvalt või abistaja toel saavad soovijad külastada 30 raamatukogu. Kui juurdepääs puudub (Suurejõe, Sindi, Lõpe, Pärnjõe, Tali, Suigu, Saulepi, Urge, Tõhela, Tõstamaa, Audru, Kihnu), pakutakse koduteenindust, mida teeb nii raamatukoguhoidja, sotsiaaltöötaja kui naaber.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Pärnu Keskraamatukogu ilukirjanduse- ja muusikaosakonda osteti printerid. Perioodikasaali tehnopark suurenes värviprinter-koopiamasina ja laminaatori võrra. Sellest aastast saab ka Rääma harukogus skaneerida vajalikke materjale, osakond sai lisaks uue koopiamasina-printeri amortiseerunud vanade asemele.

Kõigis Pärnumaa raamatukogudes on toimiv WiFi võrk, sellest 8 ülikiire, 6 kiire ja 28 aeglase ühendusega.

Are – töötajaarvuti ja kontorikombain;

Uulu – töötajaarvuti ja värviprinter;

Surju – arvuti ja printer;

Varbla, Vihtra – Wifi ruuter;

Võiste – suurem monitor ja kaasaegse tarkvaraga töötajaarvuti.

3. Kogud

2016. a. eraldati väljaannete hankimiseks:

Riigieelarvest:

- maaraamatukogudele 78 990€
- Pärnu linnale 73 360€

Linnaelarvest Pärnu linnale 73 696€; valdade eelarvetest maaraamatukogudele 119 200€

KOKKU 345 246 €

Maakonnas ja linnas kokku oli 84 980 elanikku, neist Pärnu linnas 40 911 (2015. a 41 192). Raamatukogud said väljaannete soetamiseks riigilt 1,793€ (2015-1,74) teenindatava kohta. Keskraamatukogu sai lisaks linnalt 1,8€ (2015-1,64) teenindatava kohta, maaraamatukogud kohalikelt omavalitsustelt keskmiselt 2,7€ (2015-2,6). Riik eraldas 3717€ sihtotstarbeliselt lastekirjanduse soetamiseks. Pärnumaa raamatukogudel on olnud piisavalt vahendeid laste- ja noortekirjanduse komplekteerimiseks.

Maakonnal ja linnal kokku suurenesid komplekteerimiskulud võrreldes 2015. aastaga 14 600€ võrra.

Raamatu keskmiseks hinnaks kujunes keskraamatukogul 11,45€ (2015- 11,3€), maaraamatukogudel keskmiselt 12,44€ (2015-10,7€).

Komplekteerimiskulud suurenesid enim:

	2015	2016
Audru vald	7300	8000
Häädemeeste	4035	4515
Tahkuranna	4270	4600
Tõstamaa	6600	7000

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude täiendamisel oli prioriteediks Eesti riiki, ajalugu ja kultuurilugu käsitlevate väljaannete, lastekirjanduse, teatme- ja teabekirjanduse tellimine, seejärel tõkelise väärtkirjanduse ja tarbekirjanduse tellimine. Ilukirjanduse puhul eelistati eesti autoreid.

Osakaal maaraamatukogudes on kaldunud ilukirjanduse poole (74% ostudest), vähem telliti teabekirjandust.

Teavikute hankimisel arvestati piirkonna elanike huvi/nõudluse/vajadustega, toetati õppimist, seega püüti kasutaja infovajadust võimalikult mitmekülgselt rahuldada.

Komplekteerimisel lähtuti tasakaalustatud kogude põhimõttest. Väga hästi toimis valla raamatukogude vaheline koostöö kogude komplekteerimiseks.

Et lugejad kasutavad teabe saamiseks järjest rohkem interneti võimalusi, siis arvatavasti seetõttu on maaraamatukogudes vähenenud nõudlus teabekirjanduse järele, selles osas kasutati rohkem keskraamatukogust jt valla raamatukogudest RVLi teel laenutamise võimalust. Maaraamatukogude lugejad kasutavad raamatukogu järjest rohkem meelelahutuse eesmärgil, lugejad eelistasid laenata enim just ilu- ja lastekirjandust. Teabekirjandust telliti valikuliselt lugejate soovidest lähtudes, arvestades nende hobide ja õppimisvajadustega. Eelistatud olid käsitöö-, kodunduse, tervishoiu ja eneseabi raamatud. Enamasti just 50+ lugejad huvitusid ka ajalooramatutest, memuaaridest ja biograafiatest. Endiselt oli suur huvi „Minu...” sarja raamatute vastu.

Ostueelistusteks olid kirjanduspreemiade nominentide ja romaanivõistlustel auhinnatud, lasteraamatu konkurssidel äramärgitud teosed, arvestati õpilaste vajadustega kohustusliku kirjanduse järele. Lastekirjanduse ostmisel arvestati ka emakeeleõpetajate soovitustega ja Nukitsa konkursil väljavalitutega, abiks olid Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitused.

Enamus maaraamatukogudesse tellitud lasteraamatutest on ilukirjandus. Lasteni jõudsid lugemissoovitused paljuski õpetaja kaudu, seetõttu arvestati õpetajate soovidega, tehti koostööd koolidega.

Läbimõeldud valik kauneid ja toredate tekstidega lasteraamatuid ning noori kõnetavaid noorsooraamatuid aitas kindlasti lapsi ja noori raamatukokku tuua.

Kahjuks ei võimalda U3 saada ostetud lasteraamatute kohta statistikat.

Lugejanõudlust mõjutas küllalt palju meedias kajastatu (sh Kirjandusministeerium), nõuti tihti ka raamatukaupluste müügiedetabelites olnud raamatuid.

Raamatukogudesse jõudsid väljaanded ka annetuste kaudu.

Maakonna raamatukogud said juurde 3173 (2015-2163) eksemplari annetusi, s.o. 11,6 % (2015-8,3%) juurdetulekust.

Sellest oli keskraamatukogu annetusi 2089 (2015-1231) eks., s.o. 15,6% (2015-10%) juurdetulekust.

Suurimad annetajad olid eraisikud, annetasid ka Eesti Statistikaamet, SA Innove, Tervise Arengu Instituut, Pärnu Maavalitsus.

Hea koostöö oli Hoiuraamatukoguga, kust saadi õpilastele vajalikke väljaandeid.

Keskraamatukogus annetasid eraisikud sel aastal eriti palju võõrkeelseid väljaandeid (306), kõige rohkem inglise ja soomekeelseid raamatuid. Võtsime arvele saksa lugemissaalile aastate jooksul annetatud raamatuid, sellest ka muul moel saadud väljaannete arvu kasv.

Näiteks Häädemeeste raamatukogu sai annetusena terve „Mirabilia“ sarja. Raamatuid annetati Raamatu ja roosi päeval, heategevusliku raamatukinkimise kampaania „Raamat raamatukokku” käigus.

Libatse raamatukogu liitus kirjastuse Varrak algatusega blogijatele, mille järel kirjastus saatis tutvumiseks/arvustamiseks igas kuus ühe tasuta raamatu.

Lisaks tavapärasele komplekteerimisele hangiti väljaandeid ka järelkomplekteerimise teel, nii osteti juurde õpilastele vajalikku kirjandust, teabekirjandust, suurt nõudlust omanud väljaandeid.

Järelkomplekteerimiseks kasutati erinevaid sooduspakkumisi ja kampaaniaid.

Läbimõeldult valikuid tehes ja soodushinnaga järelkomplekteerides ei jäänud enamikus maakonna raamatukogudes midagi vajalikku ostmata.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Pärnumaa raamatukogud said väljaandeid võrreldes 2015. a. 4,9% rohkem, raamatuid 4,7% ja auviseid 13,5% rohkem.

Väljaandeid saime võrreldes 2015. a. 1340 eks võrra rohkem, ostusid tegime 330 rohkem, muul moel saime 1010 rohkem.

Saabunud kirjandusest moodustas teabekirjandus 35,7% (2015-35,4%) ilukirjandus 64,3% (2015-64,6%).

Keskraamatukogus moodustas saabunud kirjandusest teatmekirjandus 46% (2015 43%), ilukirjandus 54% (2015 57%).

Maaraamatukogudes on teabekirjanduse osakaal vähenenud 29%lt (2015) 25,9-le. Maaraamatukogud kasutavad teabekirjanduse laenutamiseks rohkem RVL-i võimalust. Maakonnas on teabekirjanduse osakaal olnud aastati stabiilselt 30/40% vahel.

Võõrkeelse kirjanduse puhul on nõudlus maaraamatukogude ja keskraamatukogu puhul erinev.

Kui maaraamatukogudes on nõudlus endiselt suurem venekeelse kirjanduse järele (154-st 152 eks), siis keskraamatukogus nõudlus venekeelse kirjanduse osas aasta aastalt on vähenenud ja muu võõrkeelse, eriti ingliskeelse, osas suurenenud.

Keskraamatukogu kogud täienesid 13 387 (2015-12 138) teaviku võrra, mis jagunesid:

12 917 raamatut (neist 1981 muul moel, 2015 - 1154), 460 auvist (neist 106 muul moel, 2015 - 76), 1 elektrooniline teavik.

Nimetuste arv täienes 2016. a. 6164 (2015 - 5440) võrra, võrreldes 2015. a. 724 nimetust rohkem.

Keskraamatukogu raamatute eksemplaarsus oli keskmiselt 2,4 (2015 – 2,4) ja kogude ringlus 1,2 (2015 – 1,1), millest:

ilukirjanduse kogu – 1,3 (2015-1,3)

teabekirjanduse kogu – 1 (2015-0,8)

eestikeelne kogu – 1,2 (2015-1,2)

võõrkeelne kogu – 0,7 (2015-0,7)

Keeleliselt jagunesid keskraamatukokku saabunud väljaanded järgmiselt:

eesti keeles 77% (2015 ~80%)

võõrkeeles 23% (2015 ~20%), sellest

vene keeles 43% (2015 ~52%), s o 10% (2015-10%) juurde saadud raamatutest ja

teised võõrkeeled 13% juurdekasvust.

Kogude täiendamiseks on kasutatud erinevaid allikaid:

- kirjastused (Varrak, Ersen, SE&JS, Odamees, Kunst),
- vahendufirmad (Teek),
- raamatukauplused (Rahva Raamat, Apollo, Raamatukoi, Krisostomus, Lasering, vanaraamatukauplused),
- erinevad ametkonnad
- eraisikud.

Jätakuvalt oli suur tähtsus järelkomplekteerimisel.

Väljaannete hankimisel arvestasime erinevate kirjastuste ja kaupluste sooduskampaaniatega. Oleme ostnud kõik konkurssidel võitnud raamatud, mis vähegi kättesaadavad on olnud. Komplekteerimisotsustuste tegemisel osalesid maa-, haruraamatukogude ja osakondade töötajad.

Raamatute hankimisel keskraamatukokku püüdsime arvestada lugejate vajadustega nii teabekirjanduse kui ka ilukirjanduse osas. Arvestasime nii Pärnu Kolledži üliõpilaste, kutsehariduskeskuse õpilaste kui ka gümnaasiumiõpilaste vajadustega.

Vahetasime välja väga lagunenud kohustusliku kirjanduse eksemplare.

Jätakuvalt eelistas lugeja paber kandjal raamatut, e-raamatute vastu oli huvi väga väike nii linnas kui maakonnas.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Pärnu Keskraamatukogu ostis 2016. a. 20 nimetust/49 aastakäiku, 2015. aastal 21 nimetust 50 aastakäiku ajalehti. Ajakirju osteti 153 aastakäiku/97 nimetust, 2015. a. 106 nimetust 175 aastakäiku. Muul moel saadi juurde 92 aastakäiku/24 nimetust, 2015. a. 21 nimetust ajakirju. Perioodika tellimisele kulus 14 592 €, 2015 - 11 013€, kultuuriperioodikale 877.70€, 2015 - 973€.

Maaraamatukogud kulutasid perioodikale 37 129€. Perioodika hindu peeti küllalt kõrgeks ja see seadis tellimisele piirid. Raamatukogud võtsid meeleldi vastu ka lugejatelt annetuseks saadud ajakirju.

Maaraamatukogudes oli kultuuriperioodika vastu huvi väike. Raamatukoguhoidja pidi ise ilmutama kursis olema, et siis individuaalselt lugejale ajakirja/artiklit soovitada. Tihti peeti artiklite teksti liiga akadeemiliseks ja tavalugejale raskesti arusaadavaks.

Kultuuriperioodikat on Pärnumaa raamatukogudele tellitud järgmiselt:

Akadeemia	10
Keel ja Kirjandus	3
Looming	20
Loomingu Raamatukogu	16
Kunst.ee	2
Muusika	2
Teater.Muusika.Kino	12
Täheke	19
Vikerkaar	10
Värske Rõhk	7
Hea Laps	16
Sirp	14
Õpetajate Leht	6
Raamatukogu	30
Kultuurikeskus	1
Tuna	1

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid ostime 362 eks, neist keskraamatukogu 354, annetusi sai keskraamatukogu 106. Auviste keskmiseks hinnaks kujunes 14,28€ (2015-12,09). Maaraamatukogudesse osteti 8 auvist, nendest mõned ürituste tarvis. Soovisime ja soovime jätkuvalt osta rohkem heliraamatuid, sest nii linna- kui maaraamatukogude lugejad on neid palju küsinud. Kahjuks ilmub heliraamatuid väga vähe.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Paljud maaraamatukogud pidasid 2016. aastal suurimaks tööks kogude korrastamist. Inventuurid toimusid 10 maaraamatukogus: Pärnjõe, Audru, Kabli, Lõpe, Surju, Tori, Tõstamaa, Varbla, Vihtra ja Sindi raamatukogudes. Enne inventuure korrastati fonde, kustutati vananenud, lagunenuid ja liigseid eksemplare. Kustutusi oli 9535 eks. rohkem kui 2015. a.

Keskraamatukogu töötajad käisid abiks nii kogude korrastamisel kui ka inventuuride läbiviimisel. Mahakantud raamatuid jagati koolidele, lasteaedadele, huvilistele raamatulaatadel.

Keskraamatukogu müüs mittevajalikke raamatuid laadal, samuti on raamatukogus riiul, kuhu on paigutatud raamatud, mida sai väikese raha eest osta. Pidevalt jagati raamatuid lugejaile ka tasuta („Võta raamat tasuta”-riiul) nii maaraamatukogudes kui keskraamatukogus.

Kokku kustutati Pärnumaa raamatukogudes 46 607 väljaannet (2015- 41 834)

Keskraamatukogu 2016. a. kustutati 9454 (2015 – 13 583) väljaannet.

keeleliselt jagunesid kustutused järgmiselt:

eesti keeles 69% (2015 ~72%)

võõrkeeles 31% (2015 ~28%), sellest

vene keeles 96% (2015 ~89%), s. o. 30% (2015 ~25%) kustutustest

Tegelesime jätkuvalt kogude puhastamisega liigest eksemplaarsusest, aegunud ja lagunenu väljaannetest. Kuna inventuuride järgne suurem kogude korrastamine toimus 2014. a., siis sellest ka kustutuste arvu vähenemine järgnenud aastatel.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine. AIP-i kasutamine.

Pärnu Keskraamatukogu AIP-is on lugejate käsutuses 12, Ranna haruraamatukogus 4 ja Rääma haruraamatukogus 3 arvutit. Keskraamatukogus oli ainult AIP-i külastusi 2016. aastal kokku 8784, keskmiselt 30 külastust päevas. Lisaks AIPi arvutitele kasutavad lugejad internetis viibimiseks ka teabekirjanduse osakonnas ja muusikaosakonnas olevaid lugejate arvuteid. Teabekirjanduse osakonnas on lugejate käsutuses sellest aastast kaks lauarvutit, seoses sellega arvutikasutus kasvas 64 korralt (2015) 79 korralt. 2016. aastal saime lugejaarvutitele lisada printimisteenuse. Kuigi AIPi külastuste arv on vähenenud, on tõusnud lugejate arvuti taga viibimise aeg. Haruraamatukogudes on samuti AIPi arvutid pidevalt kasutuses. Kokkuvõtvalt võib öelda, et Pärnu linnas on AIPi teenus endiselt väga vajalik. Pärnu Keskraamatukogus ning Ranna ja Rääma haruraamatukogudes on lugejate käsutuses ka avalik tasuta WiFi võrk, mida kasutatakse aktiivselt oma nutiseadmetega. Kõigis Pärnumaa raamatukogudes on tasuta WiFi leviala. Maakonnas AIP-i kasutamine ei ole eriti aktiivne, kuid on olemas vähemalt võimalus juurdepääsuks avalikule teabele ja Eesti riigi e-teenuste kasutamiseks. Palju kasutatakse oma nutiseadmetega avalikku Wifi võrku. Alati saab abi saamiseks pöörduda raamatukoguhoidja poole. Täiskasvanud Õppija Nädala raames toimus Varbla raamatukogus 2 koolitust: e-teenuste tutvustamine ja fotode töötlemine arvutis (osalejaid 10). Koolituste sisuks olid arvuti kasutamise algõpe, internetis e-teenuste kasutamine (e-postkasti tegemine, CV-de, ametikirjade koostamine ja saatmine, ID-kaardi, e-panga kasutamine, dokumentide digiallkirjastamine, tulu deklareerimine, toetuste taotlemine) ja internetist info leidmine. Ka isikliku sülearvuti ja nutitelefoniga kasutamise õpetamine. Koolitustel osalejad olid peamiselt eakamad raamatukogu kasutajad.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.

Surju Põhikooli õpilasel valmis uurimustöö „Surju Põhikooli 5.-9. klassi õpilaste lemmikraamatud”. Selgusid lemmikraamatud, -kirjanikud ja valikut mõjutavad tegurid. Uurimustööd saab lugeda raamatukogu kodulehelt.

Pärnu Keskraamatukogus pakume jätkuvalt koopiategemise teenust, samuti printimist ja skaneerimist. Kopeerida ja skaneerida saab kuni A3 suuruseid materjale, värvikoopiaid ja värvilist väljaprinti saab teha kuni A4 suurusel. Samuti lisandus dokumentide lamineerimise teenus. Jätkuvalt viime Pärnu Keskraamatukogus läbi nutikoolitusi seenioritele ja infootsingukoolitusi koolinoortele. Maakonnas on olulisemad teenused meili saatmine, skaneerimine, koopiategemine,

arvutikoolitus, e-kataloogi kasutamise õpetus, väljatrükk, infootsingute juhendamine. Pöörasime raamatukoguhoidjate tähelepanu sellele, et teenuseid tuleb aktiivsemalt reklaamida. Seoses erinevate AIP kasutamisevõimalustega on Surju raamatukogus tõusnud kasutajate hulk. Laminaatori ja värviprinteri teenust, kus saab väljatrükke teha formaatidele A3, A4, kasutavad vallavalitsus, vallaasutused, seltsid jt. Väljaprintimise teenust kasutavad ka õppurid ja e-teenuste kasutajad (piletid, koolitööd, deklaratsioonid, pangatehingud.). Skanner on vajalik koduloohuvilistele fotode ja elanikele isiklike dokumentide digiteerimiseks. Raamatukogu on avatud ürituste, koosolekute, õpiringide jaoks. Suhtlemiseks ja kuulamiseks tuleb võtta aega – inimesed tahavad ka lihtsalt juttu ajada. Aktiivselt on kasutatud raamatukogu õppeklassi või lugemissaali koosolekute korraldamiseks (Häädemeeste, Sindi). Suvel käisid Varbla ja Treimani suvekülalised raamatukogu WiFi võrgus oma arvutitega kaugtööd tegemas. Raamatukogude tagastuskastid on väga aktiivses kasutuses.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2015	Lugejad 2016	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	26776	24513	-2263
Sh keskk	14862	13152	-1710

Raamatu- kogu	Külastused 2015	Külastused 2016	Muutus (+/-)	Virtuaal- külast. 2015	Virtuaal- külast. 2016	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	453929	433330	-20599	56344	62488	-6144
Sh keskk	273929	262356	-11573	56344	50555	-5789

Kuigi kojulaenutuste hulk Pärnu Keskraamatukogus on vähenenud ca 5000 laenutuse võrra, on kasvanud kohallaenutuste hulk, ca 3000 laenutust rohkem kui eelmisel aastal. Laenutuste hulk on kahanenud peamiselt teabekirjanduse osas. See võib olla seletatav sellega, et lugejad kasutavad endale vajalikku väljaannet kohapeal ja lasevad vajalikust osast teha koopiad või pildistavad vajaminevad leheküljed. Ilu- ja lastekirjanduse laenutused vähenesid ainult 108 laenutuse võrra. Ajakirjade laenutuste hulk vähenes 440 võrra. 2016. aasta algul lõpetasid ilmumise mitu lugejate seas populaarset ajakirja (Loodusesõber, Minu Käsitööd) ning ühinesid nädalakirjad Naised ja Naisteleht.

Õõlaenutused on jätkuvalt kahanev teenus – õõlaenutust kasutati vaid 6 korral (2015. a. 12 laenutust). Võib öelda, et pea kõik õõlaenutused tehakse juristidele, kes laenavad seaduste kommenteeritud väljaannete ainuõõksemplare.

E-lugeri laenutuste arv keskraamatukogus on jäänud enam-vähem samaks - 20 laenutust, keskmiselt 5 laenutust lugeri kohta. 2017. aastal on plaanis lisada lugeritesse veel eesti kirjanduse teoseid, mis on hiljuti digiteeritud ja vabalt kasutatavad.

Are, Sauga ja Suigu raamatukogudes on olemas e-luger, mida saab ka laenutada, kuid huvi on väga tagasihoidlik.

Uudsenä pakume keskraamatukogus nutiseadmete laadimiseks akupanka, seda on siiski veel vähe kasutatud – 4 korral, paljud noored kannavad oma laadijat alati kaasas ja kasutavad vajadusel seda. Muusikaosakonnas kasutatakse lisaks kohapeal lugemisele ka videofilmide vaatamise- ja pillimänguvõimalust. Klaveri kasutamine on aktiivsetel perioodidel reguleeritud graafikuga. Elektrikitarriga kasutajaid on vähe ja kõik soovijad on saanud vabalt kitarriga mängida. Sama võib öelda DVD-de kohapeal vaatajate kohta.

Pärnumaal osutavad postiteenus Vihtra, Libatse ja Varbla raamatukogud.

Vahenurme raamatukoguhoidja osutab elanikkonnale sotsiaalteenust pesupesemise näol.

Raamatu- kogu	Laenu- d 2015	Laenu- d 2016	Muutus (+/-)	Päringud* 2015	Päringud* 2016	Muutus (+/-)
Linna/maak. rmtk	737743	710262	-27481	7402	8451	+1049
Sh keskk	402655	400742	-1913	2174	2884	+710

2016. aastal registreerisime keskraamatukogus 2884 infopäringut (710 päringut rohkem kui 2015. aastal) ja maakonnaraamatukogude infopäringute arvu suurenemine on tingitud nende täpsemast registreerimisest.

Keskraamatukogus on kasvanud infopäringutele vastamine e-kirja teel, seda teenust kasutavad peamiselt gümnaasiumiõpilased ja üliõpilased. Õppijate poolt tuleb ka suurem osa suulisi infopäringuid, enamasti referaatide, aastatööde ja teadustööde teemadel. Näiteid:

- zen-budismi alased raamatud eesti ja inglise keeles (lugeja isiklik huvi)
- dietoloogia ja erinevate dieetide mõju tervisele (meditsiinikõrgkooli õpilase kursusetöö)
- väärtuskasvatus koolieelses lasteasutuses (pedagoogikakõrgkooli õpilase lõputöö)
- isiksus ja isiksusehäired (gümnaasiumiõpilase aastatöö)

Muusikaosakonnas on infopäringud kõige enam seotud muusikaõpetajate teaduskraadi töödega ja õpilaste aastatöödega (uurimistöödega). Kümneid päringuid esitab Pärnu Kontserdibüroo heliloojate biograafiate, heliteoste annotatsioonide ja interpretide kohta kontserdiürituste kavalehtede koostamiseks. Infopäringuid on esitanud Pärnu hotellid ja spaad (tähtpäevade muusika, taustamuusika autorid ja esitajad), samuti Pärnu linna ja maakonna muusikakoolid, lasteteater „Saabastega Kass”, Kuressaare Linnateater ja Endla teater lavastuste muusikaliseks kujundamiseks ja Pärnu Linnaorkester ja selle all-koosseisud (triad, kvartetid, kvintetid) oma repertuaari täpsustamiseks.

2016. a. olid huvitavamad ja töömahukamad päringud:

- „Hiphop-kultuuri ja Ameerika tänavatantsu seosed ja kujunemislugu”
 - „Eesti jazzi varasem arengulugu”
 - „Riho Pätsi pedagoogiline panus Eesti muusikaõpetusse”
 - „Relatiivne noodilugemissüsteem ja Kodaly pedagoogiline koolkond ”
 - „Heino Kaljuste JO-LE-MI süsteemi rakendamine 60-ndate eesti koolimuusikas”
- Iseloomulikud näited on seotud lugejate 2016. aastal kirjutatud teadustöödega:
- „Muusikateraapia hüperaktiivsetele põhikooliõpilastele”
 - „Rütmi- ja solfedžoõpetuse ajalugu antiigist tänapäevani”
 - „Eesti lastemuusikakoolide ajalugu”.

Raamatukogu registreeritud lugejate arv vähenes elektronkataloogi andmetel 1700 lugeja võrra. Nii suur lugejate arvu vähenemine on seletatav sellega, et meie elektronkataloogis muutus ümberregistreerimise kord. Lugeja registreeritakse ümber aasta pärast esimest külastust, mitte aasta algul nagu varem. Muudatus tehti keskraamatukogude palvel, et vältida aasta alguses tekkivaid pikki järjekordi seoses lugejate isikuandmete kontrolliga. Seega ei pruukinud näiteks 2015. a. detsembris registreeritud lugeja saada ümberregistreeritud kui ta ei külasthanud raamatukogu kogu 2016. a. detsembri vältel. Samas vähenes meie laenajate arv ainult 66 lugeja võrra. 2015. aastal oli Pärnu Keskraamatukogul 13 154 laenajat, 2016. aastal 13 088 laenajat. Pärnu linna teenindatavate arv vähenes 281 inimese võrra, 41 192-lt 40 911-le.

Maakonna elanike arv on vähenenud 446 inimese võrra. Laenajate ja laentuste arvu vähenemise peamised põhjused ei ole varasemaga muutunud.

Arvandmete vähenemist saab põhjendada sellega, et raamatukogu kauaaegsed lugejad jõuavad ikka, kus nad enam ei jõua raamatukogus käia ja raamatuid lugeda. Noorte ja keskealiste inimeste elu on kiire ning reeglina töökohad asuvad elukohast kaugel ja ei jätku aega raamatuid lugeda või kasutatakse töökohale lähemal asuvat raamatukogu.

Kui muutuvad ühiskondliku transpordi ajad, millega liikusid inimesed kaugemalt, on ka nemad raamatukogu jaoks „kadunud“.

Lahtiolekuaja lühenemine 22 tunnini nädalas Audru valla viies raamatukogus avaldas kindlasti vähemalt esialgu mõju külastuste arvule.

Allikukivi raamatukogus on külastajate ja laenutuste arv kasvanud tänu raamatukogu paremale asukohale ja õhtusel ajal avatusele.

Maakonnas on 13 raamatukogu (29%), mille teeninduspiirkonnas on vähem kui 500 elanikku.

Arvuliste näitajate vähenemise põhjused vt. Lisa 6

4.3 RVL teenindus

RVLi teel laenutati Pärnu Keskraamatukogust 2016. aastal 257 (-105 võrreldes 2015. aastaga) väljaannet. Peamiselt tellisid meilt raamatuid oma maakonna külaraamatukogud, teistest maakondadest tellis meilt enim väljaandeid Lääne Maakonna keskraamatukogu. Rahvusraamatukogust ja kõrgkoolide raamatukogudest soovisime tellida 20 väljaannet, neist täideti 19 tellimust. (-9 võrreldes 2015. aastaga)

Maaraamatukogud vahetasid RVLi teel 2173 raamatut.

RVL teenus annab külaraamatukogudele võimaluse paremini kasutada väljaannete soetamise summasid ja teenus leiab väga aktiivset kasutamist.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Ostueelistusteks olid kirjanduspreemiade nominentide ja romaanivõistlustel auhinnatud, lasteraamatu konkurssidel äramärgitud teosed, arvestati õpilaste vajadustega kohustusliku kirjanduse järele. Lastekirjanduse ostmisel arvestati ka emakeeleõpetajate soovitud teostega ja Nukitsa konkursil väljavalitute, abiks olid Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusel.

Enamus maaraamatukogudesse tellitud lasteraamatutest on ilukirjandus. Lasteni jõudsid lugemissoovitused paljuski õpetaja kaudu, seetõttu arvestati õpetajate soovidega, tehti koostööd koolidega.

Läbimõeldud valik kauneid ja toredate tekstidega lasteraamatuid ning noori kõnetavaid noorsooraamatuid aitas kindlasti lapsi ja noori raamatukokku tuua.

Kahjuks ei võimalda U3 saada ostetud laste- ja noorteraamatute kohta statistikat.

Pärnu Keskraamatukogu Ranna haruraamatukogu tegi sel aastal mahukat järelkomplekteerimist. Paljud koolinimekirjades olevad raamatud olid lagunenu, määrdund ja asendasime need uute väljaannetega. Samuti suurendasime soovituslikes nimekirjades olevate raamatute eksemplaarsust. Vaatamata sellele on paljud koolikirjanduse raamatud pidevalt välja laenutatud, eriti esimesele kooliastmele sobiv lastekirjandus.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2015	Lug-d 2016	Muutus (+/-)	Külast-d 2015	Külast-d 2016	Muutus (+/-)	Laenut 2015	Laenut 2016	Muutus (+/-)
Linna/ma ak. rmtk	6889	6527	-362	93837	88688	-5149	76436	71795	-4641
Sh keskk	3222	3084	-138	39205	38752	- 453	37623	37535	- 88

Kuni 16 aastaste lugejate arv kahaneb aastast aastasse, Pärnu Keskraamatukogus vähenes nende arv 138 lugeja võrra. Vähenesid ka külastuste arv ja kojulaenutuste arv. Tundub, et vaatamata lugejate arvu vähenemisele, loevad lapsed rohkem, sest laenutuste arv kahanes vaid 88 laenutuse võrra. Laste külastuste ja laenutuste arv kahanes meie haruraamatukogudes, kuid lasteosakonnas 2016. aastal laste laenutuste ja külastuste arv kasvas 8,5% võrra, kojulaenutuste arv kasvas 4,5% võrra ja

päringute arvu kasv oli lausa 23%. Laste ja noorte raamatuseovide väljaselgitamine on sõbralik suhtlusprotsess, mis nõuab raamatukoguhoidjalt kannatlikkust, head soovitamisoskust, kiiret kaasamõtlemist ja parajal määral äraarvamisoskust. Needki lastetöö igapäevast pühendumist väljendavad nüansid jäävad arvulistes näitajates kajastamata. Lastest lugejate arv on maaraamatukogudes vähenenud 224 võrra, sellest hoolimata moodustavad lapsed raamatukogu kasutajatest 30% ja laenutustest 11%. Rõõmu teeb, et kasvanud on kohallaenutuste arv, kuigi ilmselt jääb sellestki näitajast väljapoole virnade viisi koomiksiajakirju, põnniraamatuid ja põnevat teabe- ning ilukirjandust, millesse raamatukogus olles süvenetakse või siis korraks uudistatakse.

4.4.3 Laste- ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Lugemisharjumuste kujundamine saab alguse tükki maad enne lugemisoskuse omandamist, kui maailm on täis imestama panevaid asju. Erineva suuruse, värvi, tekstuuri ja häälega põnniraamatud väärivad uurimist ja toovad lapse raamatumaailma. 2012. aasta emakeelepäeval hoo sisse saanud Pärnu Keskraamatukogu Mürakarukool pole oma populaarsust kaotanud, vaid ootab pooleteist kuni nelja aasta vanuseid poisse-tüdrukuid mängukooli. Tundi juhendab muusikaõpetaja Katrin Hildunen-Alvela koostöös Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonnaga.

Oleme osalised Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja kultuuriministeriumi ühisprojektis „Pisike puu“, kus kõik Eestis sündivad lapsed saavad kingiks raamatu. Raamatu üleandmisel saavad raamatukoguhoidjad teha reklaami raamatukogule, õhutada vanemaid lastele ettelugema ja väärtustama eesti lastekirjandust.

Abiks raamatuvalimisel on lasteosakonna arvukad raamatunäitused ja väljapanekud. Eelmisel aastal sai lasteosakonnas raamatuid valida mitmetelt suurtelt teemanäitustelt, kus ilukirjandus käis käsikäes aimekirjandusega. Lisaks eestikeelsetele raamatunäitustele on lasteosakonnas läbi aasta hästi kujundatud väljapanekud ka vene keelt kõnelevatele lastele.

Kiituseks meie oma algupärasele laste- ja noortekirjandusele algas 2016. aasta „Nukitsa“ konkursiga. Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt korraldatavad ja tervet vabariiki kaasavad valimised kandsid järjekorranumbrit 13. Vaatamata Pärnu lapsi kimbutanud gripiepidemialeg tegime koostööd kõigi koolidega ja kokku täitis hääletusedeli 429 Pärnu linna last. Rõõmu tegi, et paljud lemmikirjanikud on varasemalt Pärnus esinenud. See lisas hasarti kaasa lüüa. Mitu last võttis koos oma perega osa ka pidulikust lõppüritusest Tallinnas.

Maakonna raamatukogud osalesid aktiivselt Nukitsa konkursil – oma panuse parima lasteraamatu valimisse andsid Vändra, Are, Sindi, Allikukivi, Uulu, Audru, Kaisma, Libatse, Pärnjõe, Suigu, Vihtra raamatukogude noored lugejad.

Jätkuvalt teeb rõõmu, et on palju lapsi, kes pärast lasteaiarühmaga külaskäiku õhtul ema-isaga raamatukokku tagasi tulevad ja üritusel etteloetud raamatuid laenutada soovivad.

Suvel võisid keskraamatukogu külastajad merekultuuriaasta otsimismängu „Kalad tulid raamatukokku“ mängida. Iga tubli otsija osales mereloteriis, kus kõigi vastanute vahel vajalikku proviantu välja loositi.

Rühma- ja klassikülastuste sihtpunktiks valivad keskraamatukogu nii linnas kui maakonnas tegutsevad lasteaiad ja koolid koos kõigi seal esindatud vanustega. Hea meelega tellitakse meilt teematunde, oodatakse juhendamist info otsimisel.

Raamatukogu tunnustas aasta jooksul silma jäänud lugejaid. Selgi korral kutsuti raamatusõpradest lapsed koos peredega raamatukokku vastu võtma auhinnaraamatut ja tänukirja tiitliga „Tubli lugeja 2015“.

Vastupidiselt arvamusele, et tänapäeva noored istuvad ninapidi vaid telefoni- ja arvutiekraanides, on raamatute lugemine noorte seas kasvamas. Noored (eriti tüdrukud) armastavad lugusid suureks saamise raskustest ja esimesest armastusest. Kui eelnevatel aastatel loeti väga palju ulmet ja fantaasiat, siis 2016. a. nõudlus sellistele raamatutele vähenes. Eelistati tänapäeva elust rääkivaid raamatuid. Noorsookirjandust, mis sobiks poistele, leidub aga väga vähe. Noored loevad ka hästi palju inglise keeles. Sageli on raamatukogus enne eestikeelset tõlget olemas ingliskeelne variant ja

enamikel noortel ei ole probleemi inglise keeles lugemisega.

Maakonnas on oluline lasteasutuse kaugus raamatukogust ja kooli olemasolu. 2016. aastast ei ole enam Suigus algkooli, Pärnu-Jaagupis sai gümnaasiumist põhikool. Kui piirkonnas on kool, on vähemalt võimalused lastega tööks: abistatakse olümpiaadideks ja uurimistöökdeks vajaliku kirjanduse leidmisel (Are, Allikukivi, Pärnjõe), korraldatakse ühiselt üritusi. Laste lugemisharjumuse kujundamine ja arendamine sõltub eelkõige koostööst õpetajatega. Need lapsed, kes külastavad koos õpetaja ja klassikaaslastega raamatukogu, on reeglina ka tublimad lugejad.

Samas leiab Surju raamatukoguhoidja, et kooli- ja lasteaialastel on palju erinevaid üritusi ja ringe ja seetõttu puudub vajadus neile eraldi üritusi korraldada – neil pole lihtsalt osalemiseks aega. Maal sõltub väga palju bussiliinidest – peale koolitundide lõppu sõidavad lapsed kaugemale koju.

Allikukivi raamatukogu näitajad on kasvanud, sest raamatukogul on uus ja parem asukoht, mis tõmbab noori eeskätt kui mõnus kohtumispaik. Menukad olid koolivaheaja filmipäevad.

Libatse kooli õpilaste lugemisharjumuste kujundamiseks alustas raamatukoguhoidja 2016. aasta sügisest lugemiskettide punumisega. Ketid pikkust kasvatavad loetud raamatud ehk üks loetud raamat lisab ketile ühe lüli. Selline keti kasvatamine motiveerib ja suunab raamatu juurde, sest lugemisharjumus algkooliealistel on veel kujunemas. „Karupoeg Puhhi“ ilmumise 90. aastapäeva tähistasid lapsed Puhhile heade soovide raamatu kirjutamisega. Ilusaim soov „et sul iga päev hea tunne oleks“ sai raamitud raamatukogu seinale. Ise raamatu kirjutamine tõi laste teadvusele lähemale mõiste „raamat“ ja lõi arusaamise, et ka ise võib väike kirjanik olla.

Ares on kujunenud traditsiooniks raamatukogupäevade ajal algklasside lugemiskonverents, mis hõlmab ettelugemisvõistlust või mõnda omaloominguvormi ja esitlusi, ettekandeid jne, mis on pühendatud kas kirjaniku või raamatu juubelile. Aastaid tähistatakse Põhjamaade raamatukogunädalat, mille raames toimuvad algklassidele ettelugemised hommikuhämaruses.

Tõstamaal koostas raamatukoguhoidja kooli emakeele- ja kirjandusõpetajaga lastele soovitusliku lugemisvara nimekirja, kus on arvestatud valla raamatukogudes leiduvate raamatutega. Nimekiri on olemas ka raamatukogus ja nüüd on hea meel lastele anda olemasolevaid raamatuid, mitte lautada käsi, et pole raamatut.

Laste ja noorte laenutuste osas numbrite languse põhjustena on välja toodud:

Elanike arvu vähenemine;

Õpilaste arvu vähenemine või kooli sulgemine;

Valikuvõimaluste paljusus noortel;

Lapsevanemate ja õpetajate eeskujuga puudumine lugemisharjumuse tekkimisel.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

LISA 4

Jaauar on Pärnu Keskraamatukogu sünnipäevakuu ja sel puhul kutsus 107-aastane sünnipäevalaps kõiki endale külla. Põnevat vaatamist, kuulamist kaasalöömist jätkus läbi päeva igale vanusele. Sai kaasa lüüa ja peomelu nautida. Endla teatri näitleja Sander Rebane luges ette raamatut „Oskar ja asjad“, linnapea andis üle auhinnad tublidele lugejatele, näomaalija joonistas pilte lemmiklugudest, sai valida parimat lastekirjanikku ja -kunstnikku, osaleda pimekohtingul raamatuga. Lastele olid suureks rõõmuks ka neli koeratiimi: Rita Kosenkranius ja Chuck, Ivi Brant ja Chilli, Romek Kosenkranius ja Lex ja Anneli Matsi ja Pimmu.

Veebruaris toimus Pärnu Keskraamatukogus juba teist korda nutimäng Pärnu linna ja maakonna 5. klasside õpilastele. Mäng toimus koostöös Pärnu muuseumiga. Osales 16 neljaliikmelist võistkonda. Esmalt tuli täita töölehed nii raamatukogus kui muuseumis ja siis veel raamatukogu saalis vastata küsimustele Kahoot-keskkonnas valmistatud viktoriinile. Lastele mäng väga meeldis, osa lapsi oli nõus istuma jääma, et ka järgmisel aastal mängus osaleda. Läbi mängu said lapsed teadmisi nii raamatukogu kui muuseumi kohta ning soovi mõlemat asutust taas külastada.

Kohtumisel kirjanik Sulev Olliga räägiti sellest, kuidas sõnadest luuletused saavad, kust tulevad

vanasõnad ja kas sõnadega tasub mängida. Loeti lõbusaid riime ja küsiti küsimusi, mängiti mängu. Üheskoos vaadati Sulev Olli viimast raamatut "Mis mulle meeldib".

Pärnu 9. klasside noortega kohtus muusik, kirjanik, poliitik, riigikogu liige Mihkel Raud, kes rääkis noortele sellest, kuidas lugemine ja loominguga tegelemine laiendab silmaringi ning avardab maailmapilti. Raud jagas lugemissoovitusi, just eriti poistele sobivaid raamatuid. Samuti rääkis ta sellest, kuidas noored saavad kaasa rääkida poliitikas ja miks on just nende arvamus oluline. Pärast kohtumist tekkis Raua poolt soovitatud raamatutele järjekord.

Pärnu lastel käis külas kunstnik ja raamatulooja Kertu Sillaste. Tutvuti tema loodud raamatutega "Pannkoogiraamat" ja "Ei ole nii!" ning vaadati päris uue raamatu „Igaüks teeb isemoodi kunsti“ pilte. Kunstnik juhendas ka laste joonistamist ja jagas näpunäiteid, kuidas oma mõte paberile kanda. Oktoobris andis kultuuriloolane Vallo Kepp gümnaasiumiõpilastele ülevaate Arbujate loomingust ja elukäikudest.

Novembris kohtus vanema astme õpilastega ajakirjanik ja poliitikavaatleja Erkki Bahovski. Kohtumisel räägiti maailma- ja Eesti poliitika päevakajalistel teemadel.

Amsterdavis elav lastekirjanik Kairi Look rääkis oma raamatutest "Leemuripoeg Ville teeb säared", "Peeter, sõpradele Peetrike", "Lennujaama lutikad ei anna alla", "Piia Präänik kolib sisse", "Sasipäiste printsesside saar" ja "Härra Klaasi pöörane muuseum". Koos tehti leemurite rõõmuharjutust.

Paikuse raamatukogu lapsi rõõmustas Kadri Hindrikus ja Kätlin Vainola, Treimanis, Vändras ja Allikukivil käis Marko Kaldur koos Tähekiirega.

Koolivaheaja töötubadesse koos kunsti- ja käsitööõpetajatega tegevust planeerides proovime keskraamatukogus köitvalt jõukohast isetegemist leida esimesest kuni viienda klassi lastele. Poistele ja tüdrukutele üheaegselt. Kevadvaheajal tehti Tiiu Leisi juhendamisel liikuvaid pilte ja sügisvaheajal vooliti ja meisterdati Triinu Klaus'i juhendamisel. Toreda uue võimalusena osales 24 last juuni alguses robotika töötoas, mida juhendas Signe Lensment. Tegevust alustas algkoolilaste isetegemist toetav Karukäpaklubi. Seda aitas läbi viia vabatahtlik Triinu Klaus. Koos meisterdati hüppavaid karusid ja kadripäevamaske.

Jaak Kännu eestvedamisel ja temaga koostöös 2016. aasta märtsis-mais toimunud 2.-4. klasside maakondlik Annimäng oli pühendatud hollandi lastekirjaniku Annie M. G. Schmidt'i 105. sünniaastapäevale. Mälumänguküsimused olid Annie Schmidt'i lasteraamatutest, kirjaniku elust ning Eesti teatrite lastelavastustest ja lasteteatritest.

Raamatukogus mängiti maha kaks poolfinaali ja lõppfinaal koos näitlemisvoorude ja loominguliste ülesannetega. Annimängu võitis Vanalinna Põhikooli võistkond. Väikeste punktivahedega järgnesid Audru Kool, Kuninga Tänav Põhikool ja Lõpe Kool. Võistlus lõppes kostüümipeoga Endla Teatris.

Ranna haruraamatukogus jätkus koostöö piirkonna lasteaedadega.

Lasterühmad külastasid Ranna haruraamatukogu 26 korral, neis oli kokku 529 last. Samas jätkus koostöö Jaak Kännuga, kelle muinasjutuhommikud toimusid seitsmel laupäeval ja neid külastas 43 last.

Igakuiselt külastavad raamatukogu lasteosakonda ka Pärnu Toimetulekukooli lapsed ja noored koos oma õpetajatega, et tutvuda raamatutega ja harjutada sotsiaalset toimetulekut.

Pärnu Keskraamatukogus toimus maakondlik ettelugemisvõistlus neljandate klasside õpilastele. Väga palju häid ettelugejaid oli sel aastal maakonna koolidest. Võistluse võitja Mirtel Metsmaa õpib Sindi gümnaasiumis. Veel oli ettelugejaid Jõõpre, Are, Tori, Koonga ja Audru koolist, Paikuse ja Uulu põhikoolist.

Üheks huvitavamaks projektiks lastele oli Sauga raamatukogu ja noortekeskuse ühisprojekt „Igaühest võib saada merekaru“, mille raames said noored tutvuda erinevate meresõiduvõimalustega (purjetamine, meresüsta- ja kajakisõit) ja mereajalooga Lennusadamas. Manija saarel tutvuti hülgepüügitraditsiooniga. Saadi teadmisi mereohutusest, omandati purjetamis- ja meeskonnatöö oskusi. Öölugemise külalise Juhani Püttsepaga lahendati mereteemalisi

ülesandeid. Projekti tegevused on soodustanud noorte lugemist - lastele ja noortele laenutatud trükiste arv on kasvanud.

Maakonna koolide laste seas on keskraamatukogus korraldatud ürituste vastu suur huvi, sellepärast püüamegi Pärnu Keskraamatukogus korraldada rohkem kogu maakonna lapsi hõlmavaid üritusi ja kohtumisi.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Keskraamatukogu pakub jätkuvalt koduteenindust lugejatele, kes ei saa tulla raamatukogusse kohale, kuid soovivad kasutada meie kogusid. Üks kord kuus viiakse soovijaile raamatud koju. 2016. aastal tõusis teenuse kasutajate hulk eelmise aastaga võrreldes kahe lugeja võrra, nüüd kasutas koduteenust 10 lugejat, kes laenutasid keskmiselt 9 raamatut korraga.

Maakonnas on tgeenindatavaid 57, kellele viiakse raamatuid koju.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Pärnu Keskraamatukogu	12	1	10
Are	2	1	1
Aruvälja	24	1	2
Häädemeeste	34	1	20
Jõõpre	7	1	2
Kaisma	2	1	1
Libatse	2	1	1
Lõpe	2	1	1
Pärnu – Jaagupi	8	1	2
Saulepi	12	1	2
Sindi	34	1	6
Surju	17	1	4
Tori	10	1	3
Tõstamaa	15	1	4
Urge	12	1	1
Vahenurme	7	1	2
Varbla	12	1	2
Vihtra	8	1	2
Võiste	1	1	1

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Pärnu Haigla lasteosakond	1	10
Tori Sotsiaalmaja	6	33
Mälumängude koostamine, läbiviimine Pärnu Pimedate Ühingus	2	50

Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonna töötajad käivad iga aasta oktoobris Pärnu Haigla lastehaiguste osakonnas raamatukarusselle korrastamas ja viivad läbi ka töötoa, kus lastele eelnevalt loetakse ette üks lugu ja pärast arutletakse selle üle ja lapsed joonistavad ka pildi.

Tori raamatukoguhoidja korraldab sotsiaalmaja klientidele ettelugemistunde ja vestlusi erinevatel teemadel.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul

Koostöös Pärnu Linna Lasteaiaõpetajate Keskkonnakasvatuse aineühendusega sai juba üheteistkümnendat korda teoks kogu linna lasteaedade loometööde näitus, pealkirja „Meri, mu tuhandenäoline sõber“ all. Tegemist pole siiski pelgalt näitusega, sest peale pidulikku avamist tulevad raamatukogumajja oma rühma töid üles leidma ja raamatukoguga tutvust tegema väga paljud lasteaiarühmad.

Jätkuvalt võtame meiltsi vastu linna lasteaedade temaatilisi raamatusoove. Laenutatud raamatud viib kord kuus kohale raamatukogu auto. Igakuiselt laenutame sel moel keskmiselt 150 teavikut, millest omakorda saab osa mitu korda suurem hulk lapsi, kes oma kodulasteaia rühmas koos õpetajaga neid vaatama asuvad. Kolmandat hooaega käiv koostöö on lisaks raamatusoovidele toonud postkasti tänusõnu õppealajuhatajatelt ja õpetajatelt.

Lasteosakond osales juba kolmandat aastat venekeelse „Tähekese“ projektis. Erinumbrid said kingituseks kõik Tammsaare Kooli esimese klassi lapsed. Kutsusime nii tava- kui keelekümblusklassi lapsed raamatukokku külla. Koos loeti „Tähekese“ lugusid ja räägiti raamatukogust ning raamatutest ja vaadati raamatunäitusi.

Tänu koostööle Eesti Abi- ja Teraapiakoerte Ühinguga oli Pärnu Keskraamatukogu külastavatel lastel jätkuvalt võimalik koerale ette lugeda.

Infootsingu koolituste läbiviimiseks tehakse koostööd Pärnu koolide informaatika õpetajatega.

Pärnu Keskraamatukogu ja emakeeleõpetajate aineseksiooni koostöös toimus ka 2016. aastal kirjandusalane olümpiaad-mälumäng. Noorema vanuseastme (8.-9. klass) teemaks oli seekord „Eesti kirjanike lapsepõlvlood“, gümnaasiumi osa teemaks aga “Betti Alver ja Friedebert Tuglas Eesti kultuuriloos”. Mängu viisid raamatukogu poolt läbi Heda Piiriste ja Krista Visas.

Tänu saksa lugemissaali headele suhetele nii linna kui ka maakonna saksa keele õpetajatega toimuvad mitmed õpilasüritused meie raamatukogus. Traditsiooniliselt toimus 6. klasside õpilastele saksa keele ja kultuuri tundmise mäng „Autobahn“. Uue sündmusena toimus maakonna koolide saksa keele päev.

Koostöös Pärnu Giidide Ühinguga toimuvad saksa lugemissaalis saksa keele vestlusringid.

Pärnu Keskraamatukogul on hea koostöö Pärnu Kunstikooliga – veebruaris sai raamatukogus vaadata kunstikooli korraldatud õpilaste kunstikonkursi parimaid töid. Samuti on raamatukogu näitusepinnad hinnas kohalike kunstnike seas – 2016. aastal eksponeerisid oma töid raamatukogus Vello Paluoja ja Leili Voll. Oma 20. tegevusaastat tähistas suupilliklubi „Piccolo“ – raamatukogus sai novembris vaadata nende tegutsemist kajastavat näitust. Toimus ka meeleolukas näituse avamine.

Suvel sai raamatukogus vaadata ülelinnalise kunstinäituse InGraafika raames näitust „Matti Milius Exhibition“.

Jaauanuaris tähistasime Pärnu Keskraamatukogu 107. sünnipäeva traditsioonilise perepäevaga, kus pakkusime tegevust igas vanuses raamatukogu kasutajatele. Tegutses kohvik „Katriina Juures“, kus pakuti raamatukoguhoidjate poolt valmistatud hõrgutisi. Igas osakonnas sai osaleda pimekohtingul raamatuga, toimus prossivalmistamise töötuba, tunnustasime tublisid lapsi-lugejaid.

Traditsiooniliselt toimuvad raamatukogus iga kuu viimasel neljapäeval muusikaosakonna poolt korraldatud kohtumised, kus muusikud, muusikateadlased jt räägivad huvilistele erinevatel teemadel. 2016. aasta huvitavamateks muusikaklubi loenguteks olid Andres Rootsi bluusiajalugu käsitlev leongusari ja Aimar Ventseli ülevaade Nõukogude Eesti estraadi eduloost.

Jätkuvalt viime kord kuus läbi filmikolmapäevi.

9. aprillil tähistasime Pärnu päeva. Lastele toimus sel päeval Pärnu-teemaline Karude Jututuba, kus Pärnu linnast, linnavalitsemisest ja muust rääkis linnapea Romek Kosenkranius. Koos linnapeaga said lapsed mängida uut Pärnu memory mängu ja joonistada oma kodulinna tähtsamaid objekte. Samal ajal, kui lapsed tegutsesid Karude Jututoas, said täiskasvanud kuulata arhitektuurimuseumi

direktori Triin Ojari ettekannet Pärnu linnaarhitektist Olev Siinmaast ja tema pärandist. Päeva lõpus toimus linnaelanikele katusekontsert. Pärnu Dream Bandi (Pärnust pärit muusikud: Rosanna Lints, Rauno Pella, Siim Usin, Marek Talts ja Kristjan Kaasik) lavaks oli Pärnu Keskraamatukogu katus, publik jälgis esinejaid Vallikääru nõlvalt.

Koostöös Pärnumaa naiskodukaitsega toimus Pärnu Keskraamatukogus aprillis, tähistamaks veteranide päeva, kohtumine major Martin Kukega, kes esitles oma raamatut „Kuus kuud kuumust: Estcoy 12 Afganistanis“.

Koostöös MTÜga „Kultuur Aitab Hingata“ tähistasime 24. septembril sumedat suvelõppu – toimus mereteemaline Karude Jututuba lasteosakonnas ja vestluskohtumine Mick Pedaja ja I Wear Experimentiga.

Oktoobris oli raamatukogus üleval kultuuriloolase Vallo Kepi koostatud näitus Arbujatest. Vallo Kepp pidas ka õpilastele vastavateemalise loengu.

Novembris tähistasime Pärnust pärit literaadi Rein Veidemanni 70. sünnipäeva kohtumisõhtuga „Korvipunuja Pärnust“. Juubilar esitles oma debüütluulekogu "Lausungid ja pausid" ja luuleantoloogiat "Sada hetke Eesti luules". Vestlust juhtis Kaupo Meiel ja autori luulet esitasid Endla noored näitlejad Saara Nüganen ja Ott Raidmets.

Andrase poolt korraldatud pilootkampanias „Õppimisvõimaluste infootsingu toetamine“ osalesid Are, Häädemeeste, Kaisma, Libatse, Pärnjõe, Sindi, Suurejõe, Uulu, Urge ja Vihtra raamatukogud.

Libatse raamatukogu juhataja nimetab 2016. aastat märkamise aastaks. Raamatukogu tegemised leidsid kajastust maakonnalehes ja said tunnustatud kolleegide poolt. Raamatukokku on loodud kunagise Edasi kolhoosi teemaline ajaloonurk, kus on huvilistel võimalik tutvuda toleaegete fotode, aukirjade, sümboolikaga. On digiteeritud film, mis kajastab Libatse kandi elu aastatel 1970-1986. On loodud Facebooki leht „Edasi kolhoosi ajalugu“, millega on liitunud endised kolhoosi liikmed, nende järeltulijad ja teised huvilised. 2016. aastal oli leheküljega liitujaid üle 400. Sellel lehel kajastatakse kolhoosiaegseid fotosid ja väljavõtteid toleaegetest perioodikast.

Koostöös kohaliku külaseltsiga loodud Heade Mõtete klubiga on aasta jooksul toimunud mitmed õpitoad ja vestlusringid. Huvilistel oli võimalik õppida tegema albumeid, märkmikke, vitstest korvi punuma, trühvleid valmistama, martsipani voolima.

Suigu ja Tali raamatukogudes tegutsevad käsitööringid. Ka Sindi raamatukogus on igal teisipäeva hommikul kell 11.00 – 13.00 käsitööõpiring, mida juhendab raamatukoguhoidja. Kohapeal saavad soovijad laenutada või vaadata käsitööraamatuid ja ajakirju ning iga teisipäeva õhtul kogunevad raamatukokku Sindi käsitööringi liikmed, et 2-3 tundi saadud ideid ka ellu rakendada.

Allikukivi raamatukogus tegutseb õpiring „Käsitöö on käe sees“.

Jätakuvalt on populaarsed valdade mälumängud, mida aitavad korraldada raamatukoguhoidjad – Saulepi, Urge, Sauga, Tori, Võiste.

Et alustada Vändra kultuuripärandi kogumist ja säilitamist korrastatakse raamatukogu ruumides asuva muuseumitoa pilte ja dokumente.

Allikukivi raamatukokku toodi hoiule Tihemetsa tehnikumi arhiiv, kuna Pärnumaa Kutsehariduskeskuse Voltveti koolituskekus lõpetas tegevuse. Ees seisab selle korrastamine.

Tori raamatukoguhoidjal on kavas koostada kodulooline mälumäng ning vormistada mälumänguraamatuks ja koduloolise näitemängu „Tõia küla naiste pesupäev“ koostamine ja lavastamine.

Ka maaraamatukogudes on kohalikud harrastuskunstnikud korraldanud oma tööde näitus-müüke. Lisaks on enamus näitusi oma kodukandi inimesi, tegevusi ja ajalugu tutvustavad:

Häädemeeste raamatukogus fotonäitus „Häädemeeste naised“; Häädemeeste Keskkooli ja K. Ristmäe kunstistuudio maalinäitus „Üle mere tervitus“; Dora-Alviine Kesperi purjelaevade maalinäitus. Vändra raamatukogus: Voldemar Noormägi maalide näitus; Vändra Muusikakooli kunstieriala lõpetajate tööde näitus; Eidapere klaasivabriku klaasikogu Tõnu Uusküla kogust jne.

Raamatukogu on endiselt hea kokkusaamiskoht nii koduloolastele (Uulu, Pärnu-Jaagupi, Aruvälja, Tõhela, Surju), raamatusõpradele (Uulu, Massiaru, Sauga) kui prooviruumiks külateatri

seltskonnale (Jõesuu).

Surju raamatukogus on käsitöönurk, kus on müügil kohalike käsitöötegijate tooted, koos käib rahvakandle õpiring.

Samuti olid raamatukogud olulisteks haldusreformi arutelude toimumiskohtadeks ja vastavate materjalidega tutvumispaikadeks.

Urge raamatukoguhoidja korraldas koostöös valla sotsiaaltöötajaga oma lugejatele ekskursioonid Kirna ja Orina mõisa ning Järva-Jaani valda.

18. korda toimus ekskursioon Vändra valla aktiivsetele lugejatele. Korraldajaks oli Suurejõe raamatukogu. Tutvuti Otepääl Tehvandi suusakeskuse, Otepää kiriku ja lipu muuseumiga.

Saulepi pensionärid käisid seekord Mahtra radadel ja Allikukivi lugejad Seljametsa muuseumis.

Treimanis toimus raamatusõprade päev, mille ettevalmistamiseks kulus üle poole aasta. Abilisi oli igast Eestimaa otsast ja välismaaltki. Külalisi oli 250 inimese ringis. Raamatukogu ees platsil toimus heategevuslik raamatu-, kunsti- ja käsitöölaad. Kõik kauplejad annetasid osa oma tulust raamatukogule. Suurt huvi tekitas kevadel Metsapool kooli lõpetanud Ervin Zverevi relvanäitus. Veel sai meisterdada rätinukke, kaunistada küpsiseid ja lasta teha vahvaid näomaalinguid.

Suvelugeja Tallinnast, Triin Tobber, viis lastele läbi raamatuteemalise seiklusmängu.

Toimus vabalava kontsert, kus esinesid lauljad, tantsijad, pasunapuhujad. Tegevust jätkus ka kinoõhtul. Selle päeva sündmustest on raamatukogus üleval fotonäitus.

Aruväljal esines TÜ usuteaduskonna lektor Anu Põldsam loenguga „Igapäevaelust pühal maal”, Allikukivil rääkis oma tööst ja reisidest tänapäeva Hiinas Gerda Kuum.

Raamatukoguhoidjaid kurvastab see, et väikeses kohas on keeruline üritusi korraldada, kuhu inimesed kohale tuleksid, kuigi omalt poolt teevad nad kõik, et üritus õnnestuks.

4.6.2 riiklikul

Pärnu Keskraamatukogul on jätkuvalt head koostöösuhted Eesti Spordimuuseumi, Tartu Kõrgema Kunstikooli, Goethe Instituudi ja teiste organisatsioonidega. Tänu koostööle jõuavad raamatukokku toredad näitused ja meeleolukad kohtumised.

ANDRAS kui elukestva õppe propageerija on raamatukogu koolitustele pakkunud häid ja inspireerivaid lektoreid.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.

2016. aastal sai rahastuse NordPlus projekt "Feel better with a book: reading for wellbeing in old age", mille üheks partneriks on Pärnu Keskraamatukogu. Projektis osalevad veel Tammiste Hooldekodu (Pärnu), Lidköpingi raamatukogu ja avahoolduskeskus (Rootsi), Utena raamatukogu ja Vilniuse keskraamatukogu (Leedu) ja Ventspils raamatukogu (Läti). Projekti eesmärgiks on tutvumine koostöövõimalustega raamatukogude ja hoolekandeesutuste vahel, kuidas täita vanemate inimeste aega lugemisega, kuidas neile raamatuid lugeda ja leevendada nende üksindustunnet. Samuti on üks oluline punkt tutvuda biblioteraapia võimalustega. Esimene projektikohtumine toimus septembris Pärnus, kus tutvustasime partneritele Pärnu linna ja maakonna raamatukogusid ja hoolekandeesutusi, samuti ka meie raamatukogu teenuseid vanematele inimestele. Novembris toimus projektikohtumine Vilniuses, kus tegime lähemat tutvust biblioteraapia meetodite ja võimalustega. Projekt lõpeb 2017. aasta juunis. Märtsi on planeeritud projektikohtumine Rootsis ja mais Lätis.

Rahvusvahelisel tasandil on Pärnu Keskraamatukogul hea koostöö erinevate riikide saatkondadega Eestis. 2016. aastal toimus koostöös Tšehhi Vabariigi suursaatkonnaga Vaclav Haveli elu ja tegevust tutvustav näitus, Rootsi ja Gruusia saatkonnad vahendasid filme meie filmikolmapäevade tarbeks.

Libatses toimus Eesti 4H eestvedamisel rahvusvaheline IFYE (International Farm Youth Exchange) konverents, eesmärgiga tutvustada välismaalastele meie riiki ja kultuuri. Koostöös Kodukandi liikumisega korraldati ka külakogukondadega tutvumise päev ja Libatse külal oli võimalus võõrustada külalisi Rootsist, Šveitsist, USA-st ja Inglismaalt. Kaugetele külalistele tutvustati

Libatse ja Allikukivi raamatukogu. Külalisi huvitas väga raamatukogu muutumine ajas: komplekteerimise eripärad, tsensuur, külastatavus, töötingimused.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

2015. aastal alustatud infootsingu tunnid Pärnu Keskraamatukogu teabekirjanduse osakonnas jätkusid ka 2016. aastal. Tundidest teavitasime õpetajaid erialalistide kaudu, osad õpetajad võtsid ka ise ühendust ja soovisid ekskursioonist ja infootsingust koosnevat koolitust. Kokku osales 2016. aastal infootsingu koolitustel 187 6.-9. klasside õpilast, toimus 14 koolitust, mille viisid läbi Heda Piiriste, Marina Jantson, Krista Auksmann, Reet Roosi ja Ene Roost.

2016. aastal korraldasime mitmele klassile infootsingu tunni koos muusikaosakonna tutvustusega. See võimaldas tulla koos terve klassiga kaheks koolitunniks, teha klass pooleks ja väiksemate gruppidega süveneda paremini nii infootsingusse kui muusikaosakonna põnevatesse teenustesse. Paar tundi olid suunatud väikeklasside ja koduõppel olevatele lastele, kellele tunni läbiviimine oli uudne ja väga meeldiv kogemus.

Õpilastele ja õpetajatele tutvustati raamatukogu e-kataloogi, artiklite andmebaasi ISE, DIGARit, otsingut Google Scholaris, uurimistöö infoallikate valikuprintsiipe. Infootsingu tunni lõpul täitsid õpilased töölehe, vastates küsimustele tunnis kuuldu kohta. Tagasiside õpetajatelt ja õpilastelt oli väga positiivne, pärast tundi on aastatööde teemade osas õpilasi individuaalselt juhendatud ja paljud õpilased on tänu sellele leidnud hulgaliselt materjali aastatööde tegemiseks.

Infootsingu tundide populaarsus näitab selgelt vajadust arvutiklassi järele, mida hetkel Pärnu Keskraamatukogus ei ole. Tundides kasutame 4 raamatukogu sülearvutit ja 2 teabekirjanduse osakonda paigaldatud lauaarvutit, tunni toimumise ajal on tavalugejatele poole teabekirjanduse osakonna kasutamine piiratud. Miinuseks on ka see, et ühe arvuti taga on mitu kasutajat ja kõik õpilased ei saa õpetatavat individuaalselt läbi katsetada.

2016. aastal jätkasime individuaalsete arvutiabi koolitustega seniorlugejatele. Koolitusi viivad läbi Pärnu Keskraamatukogu turundusjuht ja teeninduse peaspetsialist ning 2016. aasta septembrist vabatahtlik, Pärnu Ühisgümnaasiumi arvutiõpetaja Kaia Metsaalt. Tänu vabatahtlikule arvutiõpetajale saime kaks korda kuus pakkuda arvutiabi lugeja enda sülearvuti, tahvelarvuti või nutitelefoni kasutamisel aga ka lauaarvuti kasutamisel (AIP-i arvutis). 2016. aastal pakkusime arvutiabi kümnel päeval, abi said 50 lugejat. Abi vajajaid oleks olnud rohkemgi, kuid kahjuks on paljud inimesed hoolimatud ja ei teata oma tulemata jätmisest ning need, kes registreerumise hetkel nimekirja ei mahtunud ja jäid ootenimekirja, ei saa ka abi.

Keskraamatukogu muusikaosakond viib jätkuvalt läbi kasutajakoolitusi Pärnu linna ja -maakonna muusikaõpetajatele.

Maakonnas on kasvanud individuaal- ja rühmakoolituste arv vastavalt 62 ja 35 võrra. Rühmakoolitustel on olnud osalejaid 2893, s.o 662 osalejat rohkem kui 2015.a.

Sindi raamatukogus toimus programmi URRAM kasutajakoolitusi 15 korral.

Libatse raamatukoguhoidja arvab, et arvuti kasutamine on suurenenud just täiskasvanute hulgas tänu aktiivselt väljapakutud teatele, et raamatukogu pakub arvuti algõpet. Sihtrühm on eakamad inimesed. Seni on kasutanud õppimisvõimalust kaks inimest. Rohkem vajatakse abi arvutis mingi konkreetse toimingute tegemisel (e-tervis, juhilubade taotlemine, tuludeklaratsioon jne).

Are raamatukogus huvitus arvutiõppest seitse inimest, koos tehti e-posti aadressi ja FB kontot ning õpiti toimetama erinevates portaalides. Huvi pakkus ka ajakirjanduse tellimuse vormistamine ja pangatoimingute tegemine. Eakate õpetamine on aeganõudev ja korraga on võimalik olla ainult ühe inimese päralt.

Huvitavamaid koolitusi oli Eesti Genealoogia Seltsi Pärnu osakonna poolt läbi viidud sugupuu koostamise koolitus Ares ja Aruväljal.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

On väga oluline, et raamatukogu näitaks end oma ruumist väljapoole. Meediakajastus annab ka väljapoole raamatukogu positiivseid signaale ja kinnitab, et raamatukogu on koht, kus on toredad tegevused, kuhu on alati oodatud head ideed ja mõtted. Suur soov on, et raamatukogu oleks rahva silmis selline koht, kuhu tullakse meelsasti ka niisama kokku saama, midagi meisterdama, lugema, õppima, arvutist järele vaatama.

Pärnu Keskraamatukogu kasutab oma teenuste ja ürituste turundamiseks nii kodulehte, FB kontot, erinevaid kuulutustetahvleid raamatukogu ruumides, Pärnu Postimeest, uudiskirja jne. 2016. aastast on Pärnu Keskraamatukogul ka Instagrami konto, @parnukeskraamatukogu.

Eraldi on olemas ka Pärnu Keskraamatukogu lasteleht, kus kajastame lastele toimuvaid sündmusi, mis on ka lastevanematele abiks lastes lugemishuvi tekitamiseks.

Raamatukogu FB kontol on üle 1700 jälgija ja info levib seal päris hästi ning jõuab huvilisteni. FB aitab infot edastada operatiivselt. Eriti populaarsed on need postitused, mis kajastavad muudatusi raamatukogu ruumis või mõnda vahvat väljapanekut.

Väga hea koostöö on meil Pärnu Postimehega, kes heal meelel kirjutab raamatukogu tegemistest ja uudistest. Samuti on raamatukogu tegemistest huvitatud TREraadio Pärnu stuudio. Pärnu Keskraamatukogu sündmused on kajastatud ka Pärnu kodulehel ning Pärnu linna FB kontol. Hästi oluline on ka raamatukogus toimuva kohta info edastamine raamatukogu uudiskirjaga, soovijad saavad uudiskirjaga liituda raamatukogu kodulehelt, tänaseks on uudiskirjal üle 300 tellija.

2016. aastal alustasime koostöös Tartu Kõrgema Kunstikooli graafilise disaini III kursuse tudengitega Pärnu Keskraamatukogule uue visuaalse identiteedi kujundamist – 2017. aastal saab raamatukogul olema uus logo ning kodulehe kujundus.

ERÜ aastaraamatu 2015 koostas ja toimetas Krista Visas, keeleteimetajana aitas kaasa Heda Piiriste. Aastaraamatus on ka Pärnu Keskraamatukogu tegemisi kajastavad artiklid: muusikaosakonna juhataja Ene Roost kirjutas muusikaosakonna loomisest ja vajalikkusest rahvaraamatukogus; lasteteeninduse peaspetsialist Signe Peeker kirjutas Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonna tegemistest.

2016. aastal alustati ettevalmistustöid koguteose „Pärnumaa” 3. köite koostamiseks. 3. osa hõlmab mäluasutusi. Pärnumaa raamatukogude ajaloo osa koostavad Heda Piiriste, Reedi Hansen ja Lenna Eliste.

Maaraamatukogude tegemiste oluline turunduskanal on valla veebileht, kust leiab raamatukogu kontaktinfo, lahtiolekuajad, teenuste loetelu, raamatukogu tegevust reguleerivad dokumendid ja viited mitmesugustele andmebaasidele. Lisaks on 19 külaraamatukogul FB konto, kus on olemas jooksev info raamatukogudest.

Vastavalt võimalustele avaldavad enamus vallalehti uudiskirjanduse nimekirju ja eelinfot olulisematest raamatukogus toimuvatest üritustest. Omal kohal on ka kaupluses olev teadetetahvel ja personaalne teavitamine.

Surju raamatukoguhoidja Riita Lillemets osales mälestusteraamatu „Ristiküla – killuke Eestimaad” koostamises.

Vändra Gümnaasiumi õpilane oli töövarjuks Vihtra raamatukogus, jälgides terve päeva töötaja tegemisi. Kohalikus lehes Vändra Teataja oli sellest artikkel ”Vändra Gümnaasiumi õpilased töövarjupäeval”.

Võiste raamatukoguhoidja osales kogumiku “Tahkuranna vald 25” koostamisel, Sauga raamatukogu juhataja osales „Sauga vald 25” koostamisel.

Jõõpre raamatukoguhoidja on 2017. aasta kalendri “Jõõpre lugu” üks koostajaid.

4.9 Andmebaasid.

2016. aasta lõpul sisaldas kodulooportaali Pärnu koduloo bibliograafia osa 45 907 kirjet. Vallalehte bibliografeerivad Are, Kaisma, Pärnu-Jaagupi, Võiste, Vändra alevi raamatukogud. Uusi andmebaase moodustatud ei ole. 2016. a. sai ostetud keskraamatukogu teabekirjanduse osakonna

lugejaarvutis kasutamiseks litsents füüsika-alasele andmebaasile fyysikaleksikon.ee. Raamatukogu kodulehelt on otselingid URRAMi lugejaportaali, DIGARisse, Estrisse jt avalikesse raamatukogude jm andmebaasidesse.

5. 2017 aasta tegevused

2017. aasta saab olema töö- ja muudatusterohke. Suurimad muudatused kaasnevad haldusreformiga. Senise 19 omavalitsusüksuse asemel saab olema 7. Reaalsed muutused jõuavad meieni ilmselt pärast oktoobris toimuvaid kohalikke valimisi. Seni on oluline, et raamatukogud suudaksid oma teenuseid piisavalt tutvustada ning selgitada raamatukogude vajalikkust: olla usaldusväärsed, kasutajakesksed, mitmekülgsed, kättesaadavad, inspireerivad ja paindlikud.

Oluliseks märksõnaks Pärnu Keskraamatukogus saab uuel aastal olema raamatukogu kui mängulise ja haridusliku keskkonna köitvamaks kujundamine. Lõpule jõuab raamatukogu infoala ümberkujundamine, muutub raamatukogu visuaalne identiteet (uus logo, uus koduleht, meened).

Samuti seisab ees uue arengukava koostamine – see saab olema suur väljakutse, sest arengukava peab lähtuma haldusreformist, kuid hetkel on seisud siiski segased.

2017. aastal tuleb ka planeerida EV 100 sündmusi. Paigas on see, et alustame Pärnumaa raamatukogude teatmiku koostamist, mis peaks ilmuma EV 100ndaks sünnipäevaks.

Lindi raamatukogu on Eesti vabariigi eakaaslane ja teeb ettevalmistusi selle väarikaks tähistamiseks.

Et 2017. aasta on kuulutatud laste- ja noortekultuuri aastaks, pöörame suuremat tähelepanu noorteteenindusele: rahuloluuring, lugemissoovitused, koostöövõimaluste leidmine Pärnu Noorte Vabaajakeskusega.

2017. aastal osaleb Pärnu Keskraamatukogu koos Pärnu Muuseumi ja Pernova Hariduskeskusega projektis „Avatud mänguväljad“.

Oma tegevustes püüame juhendada ERÜ poolt koostatud visioonidokumendist „21. sajandi raamatukogu“. 2017. aastal osalevad Pärnu Keskraamatukogu ja Varbla raamatukogu ERÜ pilootprojektis „Rahvaraamatukogude teenuse kvaliteedihindamine“.

2017.a. valmib Aruvälja kultuurikeskus, kus saab ruumid ka Aruvälja raamatukogu.

Koostajad

Maateeninduse peaspetsialist Lenna Eliste

Turundusjuht Krista Visas

Teeninduse peaspetsialist Marina Jantson

Direktor Heinike Sinijärv

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1

Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Keskraamatukogu	23	697	3330
Allikukivi	6	92	410
Are	7	23	300
Aruvälja	10	31	190
Audru	2	104	375
Häädemeeste	6	18	190
Jõesuu	1	4	30
Jõõpre	7	41	310
Kabli	6	19	130
Kaisma	4	17	170
Kihnu	2	4	90
Kilingi-Nõmme	7	21	510
Koonga	2	7	60
Lavassaare	5	41	30
Libatse	7	25	90
Lindi	5	17	130
Lõpe	5	19	30
Massiaru	2	8	30
Paikuse	7	38	124
Pärnjõe	5	15	155
Pärnu-Jaagupi	4	24	185
Sauga	4	10	190
Saulepi	1	2	30
Sindi	8	125	373
Suigu	9	101	190
Surju	4	14	90
Suurejõe	4	14	130
Tali			Probleemid tervisega
Tootsi	1		130
Tori	5	17	130
Treimani	6	19	90
Tõhela	1	6	30
Tõstamaa	4	28	69
Urge	11	60	190
Uulu	7	19	190
Vahenurme	4	15	30
Varbla	5	19	30
Vihtra	5	17	130
Võidula	2	6	30
Võiste	6	16	190
Vändra	8	32	281

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2016)
Pärnu Keskraamatukogu	Suure saali põrandakatte vahetus; põrandakatte parandustööd muusikaosakonnas ja fuajees; elektritööd suures saalis
Sindi	Remont Sindi raamatukogu lastekirjanduse toas ning selle uue mööbliga sisustamine.
Lõpe	Uuendati küttesüsteem ja paigaldati automaatne tulekahjusignalisatsioon.
Sauga	Vahetati välja teenindussaali valgustid
Massiaru	Massiaru vahetati kogu maja elektrijuhtmestik ja valgustid ning paigaldati õhksoojuspump
Treimani	Vahetati raamatukogu 1. korruse 8 laevalgustit LED-valgustite vastu
Häädemeeste	Remonditi raamatukogu sissekäik
Vahenurme	Uus välisuks
Pärnu - Jaagupi	Varikatuse remont

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Pärnu Keskraamatukogu	Mürakarukool	360
Pärnu Keskraamatukogu	Karude Jutuba	90
Pärnu Keskraamatukogu	Karukäpaklubi	30
Pärnu Keskraamatukogu	Lugemiskoerad	144
Pärnu Keskraamatukogu	Jõuluetendus	200
Pärnu Keskraamatukogu	Perepäev	120
Pärnu Keskraamatukogu	Maakondlik ettelugemisvõistlus „Meri raamatulugudes”	50
Pärnu Keskraamatukogu	Kohtumine Kertu Sillastega	80
Pärnu Keskraamatukogu	Kohtumine Sulev Olliga	80
Pärnu Keskraamatukogu	Külas käis Kairi Look	55
Pärnu Keskraamatukogu	2.-4. klasside maakondlik Annimäng	100
Pärnu Keskraamatukogu	Raamatukogu ja muuseumi nutimäng viiendatele klassidele	64
Pärnu Keskraamatukogu	Kohtumine Mihkel Rauaga	130
Pärnu Keskraamatukogu	Kohtumine Erkki Bahovskiga	85
Pärnu Keskraamatukogu	Vallo Kepi loeng Arbujatest	75
Pärnu Keskraamatukogu	Kirjanduslik mälumäng gümnaasiumile	20
Pärnu Keskraamatukogu	Kirjanduslik mälumäng 8.-9. klassidele	24
Pärnu Keskraamatukogu	Muinasjututaat Jaak Ranna	4

	raamatukogus	
Pärnu Keskraamatukogu	Kevadine koolivaheaja töötuba „Liikuvad pildid“	30
Pärnu Keskraamatukogu	Sügisene koolivaheaja töötuba: loomade voolimine	30
Pärnu Keskraamatukogu	Robootika töötuba	50
Uulu	Põhjamaade muinasjutud. Koolis ja lasteaias	125
Urge	Mälumängud koos Sauga raamatukoguga valla noorte kompleksvõistlustel: 7.01., 24.03., 28.05., 27.10.	136
Sauga	Õpilaste luulekonkurss „Meri on, meri jääb...“ koos noortekeskusega	45
Sauga	Mereteemaline öölugemine koos J. Püttsepaga	17
Sauga	Süstamatkad Pärnu lähel ja 2- päevane matk Manijale	14
Sauga	Purjetamine Pärnu lähel	6
Sauga	Lennusadama ja jäälõhkuja Suur Tõll külastus	16
Tõstamaa	Õöraamatukogu	25
Vändra	Karjääripäev Vändra Gümnaasiumis	40
Treimani	Joonistusvõistlus „Meri loksab läve ees“	22
Treimani	Raamatusõprade päev - Raamatuteemaline seiklusmäng „Otsi mind!“	14
Sindi	Osalemine ettelugemisvõistlusel Lastekirjanduse Keskuses	1
Sindi	Lugemistuhina pesake	115
Sindi	VI Sindi lasteraamatupäev	35
Sindi	Joonistusvõistlus „Heljo Mänd on vahva kirjanik“	78
Are	“Et kõik ausalt ära rääkida...”J. Rannap – 85 5.-7. klass	30
Are	J. Rannapile pühendatud ettelugemis- võistlus ja lugemiskonverents „Topi, Nublu, Klaabu ja teised vahvad sellid“ 1.- 4.klassile	55
Paikuse	Olivia Saare luulekonkurss algklassiõpilastele	200
Paikuse	Külas lastekirjanik Kätlin Vainola	200
Paikuse	Külas kirjanik Kadri Hinrikus	200

Paikuse	Omaloomingukonkurss“Elas kord“	200
Kilingi - Nõmme	Külas lugemiskoer Pimmu	30
Allikukivi	Koolivaheaja mälumäng	13
Allikukivi	Koolivaheaeg raamatukogus: joonistusvõistlus „Minu lemmik“	11
Allikukivi	Külla tuleb Marko Kaldur koos oma sõbra Tähekiirega	16
Allikukivi	Orienteerumismäng: tunne Tihemetsat	34
Allikukivi	Oh, kui kole – loeme õudusjutte! Mardimaskide valmistamine	8
Allikukivi	Koolivaheaja filmiõhtud	19
Pärnu linn ja Pärnumaa	Nukitsa konkurss	495

LISA 5

Analüüs teeninduspiirkondade kohta.

Pärnumaal on seni olnud hästi toimiv raamatukoguvõrk.

Pärast valdade liitumisi saab Pärnumaal olema 7 omavalitsusüksust praeguse 19 asemel. Raamatukogude mured sõltuvad paljudest üldistest probleemidest: kas ja kuidas muutub kooli- ja lasteaegade võrk, kuidas muutub liiklus vallasiseselt ja ühendus maakonnakeskusega.

Uued vallakeskused ei ole alati tavainimese jaoks tõmbekeskused. Töökohad ei asu elukohas, kuigi elanikeregistri järgi võib piirkond olla suur.

Kindlasti toob haldusreform kaasa vajaduse põhjalikult analüüsida raamatukogude lahtiolekuaegu, need peavad muutuma paindlikumaks ja arvestama kasutajate soove ja liikumisvõimalusi.

Kindlasti saab raamatukogudele vajadusel uusi ülesandeid lisada – valla raamatukogu on kogukonnale vajalik, kui suudab lisaks põhitööle pakkuda mitmesuguseid erinevaid teenuseid. Kahjuks ei ole kõik raamatukogu tegevused numbriliselt mõõdetavad. Väikesel raamatukogul on täita oluline roll kogukonnakeskusena.

Maakonna ja valla keskraamatukogu ülesanded vajavad uues olukorras ülevaatamist ja kooskõlastamist, et ei toimiks dubleerimist.

Maakonna keskraamatukogu ülesanne hetkel on teha koostööd vallaametnike ja raamatukoguhoidjatega, et kõik plaanitavad muudatused oleksid põhjalikult läbi kaalutud ja leitaks parim lahendus kvaliteetse raamatukoguteenuse pakkumiseks.

LISA 6

Analüüs laenutuste arvu vähenemise kohta.

Arvuliste näitajate vähenemise põhjused:

1. Pärnumaa elanike arv on vähenenud 446 inimese võrra, sellest 281 linnas.
2. Maakonnas on 13 raamatukogu (29%), mille teeninduspiirkonnas on vähem kui 500 elanikku.
3. Lahtiolekuaaja lühenemine 22 - tunnini nädalas Audru valla viies raamatukogus avaldas vähemalt esialgu negatiivset mõju laenutuste, külastuste arvule.
4. Muutunud on lugemisharjumused – ei laenutata korraga enam nii palju kui varem vaid soovitakse ainult üht konkreetset raamatut, mida on meedias reklaamitud või tuttav soovitanud.
5. Siseränne - noorte ja keskealiste inimeste elu on kiire ning reeglina töökohad asuvad elukohast kaugel ja ei jätku aega raamatuid lugeda või kasutatakse töökohale lähemal asuvat raamatukogu.
6. Kui muutuvad ühiskondliku transpordi ajad, millega liikusid inimesed kaugemalt, on ka nemad

raamatukogu jaoks „kadunud“

7. Üks registreeritud lugeja, aga loeb terve perekond

8. Venekeelsete väljaannete laenutuste oluline vähenemine

9. Väljaränne, töötamine-elamine välismaal

10. Elanikkonna vananemine: raamatukogu kauaaegsed lugejad jõuavad ikka, kus nad enam ei jõua raamatukogus käia ja raamatuid lugeda; tihe ja väike trükikiri, mis ei sobi kehva nägemisega

11. Väga oluline on raamatukogu asukoht, tõmbekeskused on muutunud, kuid raamatukogu asub nõ vanas tõmbekeskuses. Pärnumaal on positiivseks näiteks Saarde valla Allikukivi raamatukogu – külastajate ja laenutuste arv on kasvanud tänu raamatukogu paremasse asukohta kolimisele ja uutele lahtiolekuaegadele. Raamatukogu peab olema seal, kus on lugejad.

12. Laenutuste arvu mõjutab ka e-raamatute kättesaadavus – inimesed, kel kiire eluviis, head nutiseadmed, kasutavad Elisa e-raamatu keskkonda, kus raamatud kättesaadavad 24h ja igas maailma nurgas.

Mida saaks parandada:

1. Raamatukogu kogude parem avamine: näitused, väljapanekud, raamatute tutvustused, infovoldikud, kasutajakoolitused.

2. Järjekindel töö laste ja noortega: raamatutunnid, üritused, hea koostöö lasteaedade ja koolidega.

3. Uutes kaasaegsetes ruumides raamatukogud toovad rohkem lugejaid.

4. Osalemine väljaspool maja toimuvatel üritustel: messid, teemapäevad, vabaajaüritused, kodukandipäevad jne.

5. Kogude puhastamised vananenud kirjandusest (maaraamatukogud)

5. Raamatukogude tegemiste kajastamine sotsiaalmeedias

6. Raamatututvustused sotsiaalmeedias: saated kirjandusest raadios ja TV-s, kirjandusblogid, tuntud inimeste lugemissoovitused.

7. Koostöö noortekeskustega, et tutvustada noortele raamatukogu võimalusi.

Muutuvas elus võiks raamatukogu olla üks turvaline paik, kus on aega inimest ära kuulata. Me oleme järjest innovaatilisemad ja arendame uusi e-teenuseid, aga maal leidub palju pisut eakamaid inimesi, kes tahavad lihtsalt näost näkku inimesega suhelda.

Lisaks sellele, mida ta luges, tahaks inimene rääkida poliitikast, tele- ja raadiosaadetest, oma lastelastest, käsitööst, mida te tegi (isegi oma tehtud näputöö kaasa võtta ja seda uhkusega näidata) jne. Maaraamatukoguhoidja kuulab igapäevaselt inimeste rõõme ja muresid ning pakub võimalusel omapoolset abi. Aruanded seda ju ei kajasta (Võiste).